

WWUULLHHWW

ԻՐ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 38 (1388) ՀԱՐԱՅ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25, 2008
VOLUME 28, NO. 38 (1388) SATURDAY, OCTOBER 25, 2008

Պաշտօնաթերթ՝ Ա. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Աբելմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ ՄԵԶ ԵՐԵՔ
ԹՈՒՐՔԵՐ
ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑՎԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրք աշխատաւորներու կու-
սակցութեան Եւրոպայի ներկայա-
ցուցիչ Ալի Մերձանի նկատմամբ
Վինտերտուրի շրջանագին դատա-
րանը սահմանած է է 4,5 հազար
զուիցերիական ֆրանկի կամ 3,9
հազար տոլարի տուգանք: Երկու այլ
թուրքերու նկատմամբ ցեղային
խորականութեան մեղադրանքով
սահմանուած է 3,6-ական հազար
զուիցերական ֆրանկի տուգանք:

Նութեան ժխտումը:
Անցեալ Լողանի դատարանը
Հայոց Յեղասպանութիւնը ուրանա-
լու համար պայմանական ազա-
տազրկում եւ դրամական տուգանք
սահմանած էր թուրքիոյ ազգայնա-
կան Աշխատաւրական կրտսակցու-
թեան նախագահ՝ Դողու Փերինչէքի
նկատմամբ:

ԱՐՑԱԽԻ ՄԵԶ 700 ԶՈՅՎԵՐՈՒ ՀԱՒՔԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Photo by Anahit Hayrapetyan

Հոկտեմբեր 16-ին Արցախի մէջ տեղի ունեցաւ 675 երիտասարդ զոլորու ամուսնութիւնը:

Ստեփանակերտի Քերածննդի հրապարակը ժողովրդական տօնախմբութեան մէջ էր: Նորապսակներուն ծաղիկներու ու ժպիտներու հետ բարեմաղթանքի եւ օրհնանքի խօսքեր կ'ուղղէին արցախցիներ:

Եզակի տօնախմբութեան գլխաւոր հովանաւորն ու Կնքահայրը էր գործարար Լեւոն Հայրապետեանը, որ իւրաքանչիւր նորապսակին նուիրեց 2500 տոլար:

Ան յաւելեալ նորիրատուութիւններ պիտի կատարէ՝ իւրաքանչիւր նորածինին, եօթերորդ երեխայի պարագային խոստանալով 100 հազար տոլլար:

ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՀԱԿԱՅ ՀԱՆՐԱՀԱՄՔԻ ԵՒ ԵՐԹԻ ԱՒԱՐՏԻՆ
ԸՆԴՈՒՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԶԱՆԳՈՒԱՅՆԻՆ
ՑՈՅՑԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԴՐԱՊԵՍ ԴԱԴՐԵՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի առաջին նախա-
գահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան Հոկ-
տեմբեր 17-ին կայացած բազմա-
հազարանոց հսկայ հանրահաւաքի
ընթացքին յայտարարեց թէ, որոշ-
ուած է ժամանակաւորապէս դադ-
րեցնել զանգուածացին միջոցա-
ռումները:

«Իշխանութեան համար մղողող քաղաքական պայքարում ամէն ինչից վեր դասելով ազգային եւ պետական շահը, ես յայտարարել էի, որ Ղարաբաղի դէմուզմական սպառնալիքի առաջացման դէպքում կոչով կը դիմեմ Համաժողովրդական շարժման մասնակիցներին, ինողելով ժամանակատրապէս դադարեցնել իրենց գործողութիւնները եւ լծուել համազգային պայքարի նուիրական գործին: Ղարաբաղեան հակամարտութեամ մօտարու հանգուցալուծումը, իր պարունակած վտանգներով հաւասարագոր լինելով ուազմական սպառնալիքի, կարծում եմ, հրատապ է դարձնում այդ կոչի իրականացումը», - յայտարարեց առաջին նախագահը՝ պարզաբանելով. - «Խօսքը չի վերաբերում, անշուշտ, Շարժման գործունէութեան լիակատար սառեցմանը, այլ միայն ու միայն զանգուածային միջոցառումների՝ համահանրապետական հանրահաւաքների եւ երթերի ժամանակաւոր դադարեցմանը: Նամանաւանդ, որ դադարը

Հնդիմադրութեան ղեկավարները՝ Լեռնա Տէր-Պետրոսեանի գլխաւորութեամբ, կ'առաջնորդեն Երեւանի մէջ տեղի ունեցած հսկայցոյցը

Երկար չի տեւելու, քանի ող
Ղարաբաղեան հակամարտութեան
հանգուցալուծումը ընդամէնը եր-
կու-երեք ամիսների հարց է: Իսկ
եթէ այդ ժամկէտը, նոր հանգա-
մանքների ներգործութեամբ, մաս-
նաւորապէս, միջազգային ֆինան-
սական ճշնաժամի խորացման պատ-
ճառով, որոշ չափով ձգձգուի, մենք
միշտ էլ հնարաւորութիւն կ'ունե-
նանք ճշգրտել մեր ռազմավարու-

թիւնը եւ անհրաժեշտ պահին վերսկ-
սել զանգուածալին միջոցառում-
ները»:

Տէր-Պետրոսիանը «ամնախա-
դէպ» որակեց աշխարհաքաղաքա-
կան աջն իրավիճակը, ուր յայտն-
ուած է Հայաստանը վերջին ժա-
մանակներուն: «Անկախութեան 17
տարիների ընթացքում մեր երկի-

Digitized by srujanika@gmail.com

ՈՒԽԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅ ՄԵԴՎԵՏԻԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՑԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ոռւսաստանի նախագահ
Դմիտրի Մեդվեդեվի երեւան
կատարած պաշտօնական
այցելութեան առթիւ, Երեքշաբթիւ
Հոկտեմբ-բեր 21-ին տեղի ունեցած
մամլոյ ասուլիսի ընթացքին
Սերժ Սարգսեան յայտարարեց որ
Հայաստան պատրաստ
շարունակել բանակցութիւնները
մատրիտեան սկզբունքներու
հիման վրայ:

«Թէ ինչ է նշանակում
մատրիտեան սկզբունք՝ կարծում
եմ, ձեզանից իւրաքանչիւրը
ինտերնետում կարող է կարդար
այդ փաստաթուղթը։ Այնտեղ
գաղտնի ոչինչ չկայ։ Այդ
սկզբունքները թույլ են տալիս
ճանաչել Լեռնալին Ղարաբաղի
ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքը
եւ նաեւ պարունակում են մեզ
համար սկզբունքային մի քանի
հարցեր», - ըստ Հայաստանի
գործող նախագահ՝ աւելցնելով. -
«Ամենակարեւորն այն է, որ մենք
վստահ ենք, որ ինդիրը կարող է
լուծուել փոխպիջումների հիման
վրայ եւ բանակցութիւնների
ճանապարհով»։

Հերթին, ընդգծեց, թէ օգոստոսեան
իրադարձութիւնները ցոյց տուին,
որ իւրաքանչիւր բարդ հարց
պէտք է լուծուի միջազգային
սկզբունքներու հիման վրայ եւ
բանակցութիւններու ճանապարհով։
Հստ Ռուսաստանի նախագահ՝
դրական արդիւնքներու բերող որեւէ
այլ ճանապարհ գոյութիւն չունի,
եւ այս, Օգոստոսին Կովկասի մէջ
տեղի ունեցած ճնամաժամի գլխաւոր
դասերէն է։

ինչ կը վերաբերի այն
հարցին, թէ ինչ փուլի մէջ է
դարաբաղեան հակամարտութեան
կարգադրումը, Դմիտրի Մեղվեռեւ
ըսաւ, թե յոյս ունի, որ այժմ կը
գտնուի յարաջընթացի փուլին
մէջ. - «Ամէն դէպքի, երկու
կողմերն էլ պատրաստ են փնտուել
լուծումներ: Մենք, իսկապէս,
բաւական մանրամասն այդ մասին
խօսած ենք Սերդ Ազատովիչի հետ:
Ես չեմ մեկնաբանէր նրբերանգները,
քանի որ անոնք բանակցային
նիւաններ են»:

«Յոյս ունիմ, որ ածենածօտ
ապագային կը կայանայ երեք

ապարհով»:

Turn p. 104

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԻՆՉ Է ՄԱՍԼՈՒ ԿԱՐԳԱՎԻճԱԿԻՑ, Եթէ ՅԱՆՁՆՈՒԵՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ

Հայաստանի իշխանութիւնը
շարունակաբար կրկնում է, պնդում,
թէ Ղարաբաղի հակամարտութեան
կարգաւորման ընթացքում մեզ հա-
մար ամենից կարեւոր, առանցքա-
լին խնդիրը Ղարաբաղի կարգա-
վիճակի հարցն է, որն էլ պէտք է
որոշուի Ղարաբաղի ժողովրդի կամ-
քով։ Իշխանութեան այդ դիրքո-
րոշումն ունի երկու հետաքրքրա-
կան կողմ, որին թերեւս արժէ
դարձնել քիչ աւելի հանգամանա-
լից ուշադրութիւն։ Հետաքրքրա-
կան կողմերն իհարկէ կարող են
լինել շատ, առաւել եւս, երբ
խօսքը Հայաստանի իշխանութեան
դիրքորոշման մասին է։ Սակայն
երկուսը, կարծես թէ, առաւել ու-
շագրաւ են։ Եւ ահա թէ ինչու։

Նախ, ինչ է նշանակում, որ
առանցքային հարցը Հարաբեղի
կարգավիճակն է, եւ այն պէտք է
լուծուի Հարաբեղի ժողովրդի
կամքով։ Արդեօք դա նշանակում է,
որ մնացեալ հարցերը, որոնք առանց-
քային չեն, պէտք է լուծուեն
բացառապէս իշխանութեան, Հա-
յաստանի կամ Հարաբեղի իշխա-
նութեան կամքով, կամ որեւէ այլ
ուժի կամքով։ Յամենայն դէպս,
Հայաստանի պաշտօնեաների յաց-
տարարութիւնը վկայում է, որ

Նրանք հենց այդպէս էլ ենթադրում
են կամ մտածում: Այսինքն, Ղարա-
բաղի կարգավիճակի հարցը պէտք
է լուծուի Ղարաբաղի ժողովրդի
կամ քով. թէեւ այդ դէպքում ան-
հասկանալի է, թէ էլ ինչ եւ ինչի
է բանակցում Հայաստանի իշխա-
նութիւնը, իսկ ահա ասենք ազա-
տագրուած տարածքները վերա-
դարձնելու հարցի լուծման հետ
Ղարաբաղի ժողովուրդը կապ չու-
նի: Մտացւում է, որ ամէն ինչ հենց
այդպէս է: Իհարկէ, այդ դէպքում
Ղարաբաղի ժողովուրդը, եւ ընդ-
հանրապէս հայ ժողովուրդը պէտք
է չնորհակալութիւն յացնի իշ-
խանութեանը, որ գոնէ կարգավի-
ճակի հարցում ժողովրդի կարծի-
քը եւ կամքը համարում է կարե-
ւոր, առաջնացին, քանի որ կարող
էր եւ դա չլինել, ինչպէս հին ու
բարի անեկոտում: Մուտքիները
հեռաւոր սիբիրներից գալիս են
նոր յաղթանակած յեղափոխութեան
առաջնորդ Լենինի մօտ իրենց
դարդը պատմելու: Սոված, ծարաւ
կտրում են հազարաւոր կիլոմետ-
րեր, համառում են Մծոյնի, սպասում
են ընդունաբանում, երբ նրանց
կողքից անցնում է Զերժինսկին՝
Ղարագ հացն ախորժալի ուտելով:
Սոված գիւղացիները ինչդրում են

Ձերժինսկուն մի կտոր իրենց էլ տալ այդ կարագից ու հացից, սակայն Ձերժինսկին պատասխանում է. «Ճեն-ներդ կտրէք, թէ չէ կը հասցնեմ մոռլիներիդ»: Մինչեւ հոգու խոր-քը վիրաւորուած զիւլացիները այդ մասին յալսնում են Լենինին, ով քիչ մտածելուց յետոյ պատասխա-նում է. «Բայց խղճով մարդ է չէ ֆելիքս կեմունդովիշը, կարող էր հասցնել ձեր քիլմումուլին»:

Խղճով ու մեծահոգի է չէ Հայաստանի իշխանութիւնը, կա- րող էր Զարաբեղի կարգավիճակի հարցն էլ լուծել առանց ժողովրդի կամքի, ինչպէս որ ենթադրուում է, որ լուծելու է մնացեալ հարցերը:

Հենց այդ մնացեալ հարցերի հետ էլ կապուած է խնդրի յաջորդուացագրաւ կողմը, որի վրաց թե-րեւս արժէ դարձնել առանցնակի ուշադրութիւն: Բանն այն է, թէ ով է որոշել, որ կարգավիճակի հարցն է առանցքայինը: Առաջին հայ-եացքից կարող է տարօրինակ թուալ, եթէ որեւէ մէկը վիճարկի Զարա-բեղի կարգավիճակի առանցքա-յին նշանակութիւնը: Սակայն, այ-դուհաներձ, ով է որոշել, որ ենթադրենք կարգավիճակը կար-գաւորման առանցքային հարց է, իսկ ամենք տարած քների խնդիրը

Երկրորդական, կամ ամենք ոչ
առանցքային, այլ յարակից: Իսկ
գուցէ հենց տարածքների ինդիրն
է առանցքայինը կարգաւորման
համատեքստում, եւ ընդհանրա-
պէս: Այդ ով է որոշել, այդ ինչից
ելնելով է բանակցային առաջնա-
հերթութիւնը կարգուել այդ դա-
սաւորութեամբ, որ առանցքայինը
կարգավիճակն է: Ինչ է մնալու
այդ կարգավիճակից, եթէ յանձն-
ուեն տարածքները, կամ դրանցից
զէթ մէկը-երկուսը: Արդեօք որեւէ
մէկը պատասխանել է այդ հարցին,
արդեօք որեւէ մէկը փորձել է
հանրութեանը բացատրել, նոյն Ղա-
րաբաղի ժողովրդին, թէ ինչ կա-
րող է տեղի ունենալ կարգավիճակի
դիմաց տարածքները վերադարձ-
նելու դէպքում: Արդեօք հենց տա-
րածքները չեն, որ Ղարաբաղին, եւ
ընդհանրապէս հայկական կողմ
կոչուածին, տալիս են որոշակի
կարգավիճակ, եթէ ոչ դե ժուրէ,
ապա դե ֆակտօ:

Երբ ուշադրութիւն ենք զարձ-
նում այդ նրբերանգներին, կարծես
թէ յատակ տեսանելի է դառնում,
որ Ղարաբաղի հակամարտութեան
կարգաւորման գործում հայկական
կողմի համար առանցքայինը ոչ
կարգավիճակն է, ոչ էլ որեւէ այլ
խնդիր, այլ առանցքայինը իրավի-
ճակը հասկանալն է, իսկ իշխանու-
թեան համար առանցքայինն այդ
իրավիճակը հասարակութեանը բա-
ցատրեն է, ներկայացնելն է, փաս-
տարկելն է: Սակայն պարզ է նաև,
որ իշխանութիւնը երբեք չի գնա
այդ քայլին, յամենայն դէպս հի-
մա, որովհետեւ դրանով այն ոչ
միայն չի կարողանում լուծել, այլ
նաև վտանգի է ենթարկում իր
համար բոլոր առումներով եւ բո-
լոր ուղղութիւններում ամենաա-
ռանցքային խնդիր՝ սեփական իշ-
խանութեան պահպանման հարցը:

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԺՄԱՆ ԼՐՁԱՆԱԼՈՒ ՊԱՇԸ

Հայ Ազգային Կոնգրեսի կազմակերպած երէկուայ հանրահաւաքն իսկապէս աննախաղէպ էր։ Աննախաղէպ էր նախ՝ իր հզօրութեամբ եւ երկրորդ՝ երկու ամսով զանգուածային միջոցառումները դադարեցնելու որոշումով։ Փորձենք հասկանալ թէ ինչ տեղի ունեցաւ։

նով իսկ Հայաստանին չպարտադրեն աւելի աննպաստ լուծումներ): Համաձայնուէք՝ այստեղ իսկապէս քննարկելու հարց կայ: Եթէ պետութիւնը վտանգի մէջ է, այդ վտանգը ռէէալ է, եւ ակնյայտ է, որ իշխանութիւններն ի վիճակի չեն ոչինչ անել, պէտք է ոչ թէ ժամանակաւորապէս հրաժարուել ակտիվ գործողութիւններից, այլ հակառակը՝ մեծացնել ակտիվութիւնը եւ աշխարհին ցոյց տալ, որ Հայաստանն այնուամենալիւ տէր

Պետրոսեանին։ Եւ վերջինս, բնականաբար, շտապեց օպոուել այդ վատահութիւնից՝ իհարկէ, ոչ թէ անձնական, այլ պետական շահի «առաջնահերթութեամբ»։ Եւ ճիշդ արեց. ժողովուրդն, ի վերջոյ, նրա հետեւից զնում է հենց նրա համար, որ համոզուած է՝ իր վատահութիւնը ծառայեցուելու է բացառապէս պետական շահերին։

Այս պատճեավան չա ուղիւր։
Այս, առաջին հայեացքից
շարժման «հրադադարը» անհաս-
կանալի է, որովհետեւ շարժումն
ըստ էութեան իր առջեւ դրուած
ինսդիրներից որեւէ մէկը չի լուծել։
Ոչ արտահերթ ընտրութիւններ են

Տեր-Պետրոսեանի ելոյթից այդպէս էլ պարզ չդարձաւ, թէ ընդդիմութեան ակտիւ պայքարը Սերծ Սարգսեանի կատարելիք յատկապէս ո՞ր գործին պիտի խանգարէր

կին եւ փաստեց, որ մենք այսօր
գտնուում ենք ծանրագոյն վիճա-
կում, որովհետեւ իշխանութիւն-
ներն իրենց, մեղմ ասած, անհե-
ռատես քաղաքականութեամբ եր-
կիրը հասցը ել են մի վիճակի, երբ
վտանգուած է ոչ միայն Ղարաբա-
ղը, այլեւ Հայաստանի անկախ
պետականութիւնը։ Աւելին. Լեւոն
Տէր-Պետրոսեանը հիմնաւորեց, որ
վտանգը շատ ուշալ է, եւ հանգու-
ցալուծումը կարող է տեղի ունե-
նալ առաջիկաց երկու-երեք ամիս-
ների ընթացքում, որովհետեւ
Սերժ Սարգսեանն այնքան թոյլ է,
որ «տեղից վեր կացողը» կարող է
նրա վրայ ճնշումներ գործադրել
եւ առանց դժուարութեան հասնել
իր ուզածին։ Այս հիմնաւորումնե-
րը, բնականաբար, Տէր-Պետրոս-
եանի ելոյթը լսողներից որեւէ
մէկը կասկածի տակ չդրեց. ամէն
ինչ չափազանց ակնյայտ է։ Փոխա-
րէնը՝ հանրահաւաքի մասնակից-
ները քննարկում էին Տէր-Պետ-
րոսեանի եզրակացութիւնը (այն է՝
համաժողովրդական շարժումը ժա-
մանակաւորապէս դադարեցնում է
զանգուածացին միջոցառումները,
որպէսզի արտաքին ուժերն այդ
շարժումը չօգտագործեն որպէս
Սերժ Սարգսեանի վրայ ճնշում-
ներն ուժեղացնելու լծակ եւ դրա-

ունի, եւ այդ տէրը պատրաստ է
պաշտպանել իր շահերը: Մանա-
ւանդ որ Տէր-Պէտրոսեանի ելոյ-
թից աղափէս էլ պարզ չդարձաւ,
թէ ընդդիմութեան ակտիւ պայքա-
րը Սերժ Սարգսեանի կատարելիք
յատկապէս ո՞ր գործին պիտի խան-
գարէր:

Բայց միւս կողմից էլ, երէկուաց հանրահաւաքն, անշուշտ, շարժման եւ անձամբ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի մեծագոյն յաղթանակն էր: Երէկուաց հանրահաւաքով Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը փաստօրէն քաղաքական որոշումներ ընդունելու իրաւունք ձեռք բերեց, որովհետեւ երէկ ժողովուրդը Մատենադարանի մօտ իր ներկայութեաւիվ զուրկ ը աշեւ շարժաւան ակտիվութեան վրաց: Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն ուրիշ ուեսուրս չունի, նրա ուեսուրսը մեր համբերութիւնն ու ըմբռնումն է, քաղբանտարկեալների առկունութիւնն է, վերջապէս՝ մեր ամրութիւնն է: Երկրի վիճակը ծանր է, եւ նա ապաւինում է «իր ուեսուրսին»: Պէտք է տալ նրան այդ հնարաւորութիւնը:

թեամք պապացուցեց, որ վստահում
է նրան: Աւելին՝ երէկ պարզ դար-
ձաւ, որ շարժման ղեկավարներն
այլեւս կարող են չփախենալ «ոչ
պոպուլյար» որոշումներ ընդունե-
լուց, որովհետեւ վստահութեան
բաւարար պաշար ունեն: Մեծ հա-
շուով, ինդիրն այն չէ՝ ճիշտ
որոշում է կայացրել Հետոն Տէր-
Պետրոսեանը, թէ ոչ: Խնդիրն այն
է՝ վստահում է նրան ժողովուրդը,
թէ ոչ: Շարժման ամառային ճգնա-
ժամից յետոյ ժողովուրդը եկել էր
հանրահաւաքի՝ րնդամէնր զույց տա-

**ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ
«ԶՈՐՅՈՒԹԻՒՆԱՍՈՒԹԻՒՆ»**

ՄԱՍԻՆ ՇԱՄԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջամի
ԽՄԲԱԳԻՌ՝
ՏՕԹ. ԱՐԾԱԿ ԳԱԶԱՄԵԱՍ
ԷԼԻՉՈՎՈՎԱՆ, ԱԼՈՅ

ԱՅՍՎԱՐ ԿԱՎԱՐ ԿԱՋԱՑ
ԳԱՐՈՒԵԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՐԱԿ ՇՈՒԹԵԲԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹԵԹԵԱՆ

<http://www.massisweekly.com>

MASSIS Weekly
**Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party**
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863

Fax: (520) 721-3339
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly

All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՆԻԵԼ ՖՐԻԴ. «ՂԱՐԱԲԱԴԻ ՀԱՐՑՈՒՄ ՀԱՄԱՉԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՆՉԵՒ ՏԱՐԵՎԵՐԸ ՀՆԱՐԱՒՈՐ Է, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Միացեալ Նահանգների պետքարտուղարի տեղակալ Դենիէլ Ֆրիդը հնարաւոր է համարում, որ մինչեւ տարեվերջ որոշակի համաձայնութիւն ձեռք բերուի Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կողմերի միջեւ: Այդ մասին նայալուարեց «Ազատութիւն» ռադիոկայանին տուած բացառիկ հարցազրոյցում:

«Այո, դա հնարաւոր է, սակայն հնարաւոր՝ չի նշանակում անխուսափելի», - յայտարարեց ֆրիդը՝ պարզաբանելով. - «Երկու կողմերն էլ ստիպուած են լինելու դժուարին որոշումներ կայացնել: Եթէ այս հակամարտութեան լուծումն այդքան հեշտ լինէր, այն արդէն լուծուած կը լինէր»:

«Մենք աշխատում ենք Մինսկի խմբում՝ ֆրանսիացի եւ ռուս համանախագահների հետ, եւ կարծում ենք, որ կողմերից մէկը կը փորձի միակողմանիորէն լուծել հակամարտութիւնը ուժի կիրառմամբ», - այս հարցին Դենիէլ Ֆրիդը արձագանքեց, - ասաց պետքարտուղարի տեղակալը:

«Նկատի առնելով Աբխազիայի եւ Հարաւային Օսիայի գարգացումները, հնարաւոր համարում եք, որ կողմերից մէկը կը փորձի միակողմանիորէն լուծել հակամարտութիւնը ուժի կիրառմամբ», - այս հարցին Դենիէլ Ֆրիդը արձագանքեց. - «Այդ սպառնալիքը միշտ գոյութիւն է ունեցել, սակայն վրաստանի պատերազմը բոլորին լինեցրեց, թէ որքան սարսափելի է պատերազմը: Ահա թէ ինչու հիմա աւելի շատ է խօսում Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի կարգաւորման մասին եւ աւելի քիչ են հնչում ուղղամատենչ յայտարարութիւններ»:

Անդրադառնալով Հայաստանում ժողովրդավարութեան վիճակին, այդ թւում՝ յետրնարական իրադարձութիւններին եւ ընդիմադիր գործիչների ձերբակալութիւններին, ամերիկացի բարձրաստիճան դիւնական դիւնական պատճենը ասաց. - «Մարտի 1-ի դէպքերը սարսափելի էին, բոնութիւնները՝ ցաւալի, իսկ այս զարգացումների հետեւանքները յաղթահարելուն ուղղուած քայլերը դեռ անաւարտ են: Այսօրուայ իմ հանդիպումներում ես բարձրացրեցի այս հարցերը, քննարկեցի ինչպէս ընդդիմութեան, այնպէս էլ կարավարութեան հետ: Որքան երկար շարունակուի մարդկանց կալանավայրերում պահելը, այնքան երկար կը շարունակուի անորոշութիւնը»:

«Ակնյալու է, որ Հայաստանը

ՈՌԻՍԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՐՄԵԴՎԵՏԻԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՑԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ծարութակուածէջ 1-ԷՋ

Նախագահներու հանդիպումը, որպէսզի շարունակնք այս թեմայի քննարկումը: Յոյս ունիմ, որ այդ հանդիպումը տեղի կ'ունենայ Ռուսաստանի մէջ», - ըստ Մեղքեղեւ:

Նոյն օրը, երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ երեւանի քաղաքապետարանի մօտ գտնուող Ռուսաստանի հրապարակի բացումը:

Հանդիսաւոր արարողութեան ժամանակ իր ունեցած երլութի ընթացքին Դմիտրի Մեղքեղեւը ըստ, որ անկեղծօրէն ուրախ է

շատ անելիքներ ունի ժողովրդավարութիւն կառուցելու գործում: Եկէք իրատես լինենք. սա դանդաղ եւ աստիճանական գործընթաց է լինելու: Մենք յոյս ունենք, որ այս կառավարութիւնը, որը մէծ քաջութիւն եւ առաջնորդութիւն ցուցաբերեց թուրքիային ձեռք մէկնելու գործում, կարող նոյնպիսի պահուածք դրսեւորել նաեւ այս ինդրի լուծման հարցում», - ընդգծեց Դենիէլ Ֆրիդը:

Հարցին՝ «Կա՞ արդեօք նշանակալի տարբերութիւնների քաղաքականութեան միջեւ», փոխվետքարտուղարը արձագանքեց. - «Միացեալ Նահանգները ձայնի իրաւունք չունի Հայաստանի քաղաքական խնդիրներում: Երբ մենք ասում ենք, որ աջակցում ենք Հայաստանի ժողովրդավարութեանը, ու դա նշանակում է, որ Հայերը պէտք է իրենք որոշումներ կայացնեն, ոչ թէ ամերիկացիները: Ես արդէն ասել եմ, որ ողջունում եմ նախագահ Սարգսեանի նախաձեռնութիւնը եւ ծիչդ եմ Համարել իրաւութիւնը իւհամարել չահածած ընտրութիւնը իւհամարել Ալիկելի շահած քունքութիւնը իւհամարել վասպանը 88 տոկոսը վառ ապացուց է այն իրողութեան, որ անցած 5 տարում երկրում տեղի է ունեցել Հիմնարար ազատութիւնների անկումը», - յայտարարել է Freedom House-ը:

«Նոյնիսկ լաւագոյն ընտրական ընթացակարգը՝ մի բան, որն, ի դէպ, չտեսանք Աղրբեջանում, անիմաստ է մի երկրում, որտեղ խաղի կանոններն այդքան աղաղուած են», - ընդգծել է Freedom House-ի կենտրոնական Ասիայի ծրագրի ղեկավար Զէֆ Գոլդշտեյնը եւ յաւելի. - «Խաղի արդիւնքը կեղծուած է, որովհետեւ կառավա-

«Ահա թէ ինչու ասացի՝ սա [Գիւլին երեւան հարաւրելը] խելացի եւ արիութիւն պահանջող քայլ էր: Սա լաւ էր ազգի համար: Միացեալ Նահանգների տեսակէտից այս քայլը ոչ թէ զիջումներ էր նշանակում, այլ հարեւանների հետ խաղաղ ապրելու՝ Հայաստանի շահերից բխող նախաձեռնութիւն», - ընդգծեց ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալը:

«Ահա թէ ինչու ասացի՝ սա

Հայաստանի համար այս աշխատավոր գործում էր:

«Միացեալ Նահանգների տեսակէտից այս քայլը ոչ թէ զիջումներ էր նշանակում, այլ հարեւանների հետ խաղաղ ապրելու՝ Հայաստանի շահերից բխող նախաձեռնութիւն», - ընդգծեց ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալը:

«Ահա թէ ինչու ասացի՝ սա

Հայաստանի համար այս աշխատավոր գործում էր:

«Միացեալ Նահանգների համար այս աշ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՆԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԶԱՆԳՈՒԱԾԻՆ ՑՈՅՑԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱՒՐԱՊԵՍ ԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ծարութակուածէց 1-ին

բը երբեք այնքան ենթակայ չի եղել արտաքին ճնշումների, որքան հիմա», - յայտարարեց ան:

«Եւ այս վտանգաւոր իրավիճակում Սերժ Սարգսեանը, պետական շահի կամ ժողովրդի բարօրութեան գիտակցութեամբ առաջնորդուելու փոխարէն, մտահոգուած է բացառապէս իր լեզիտիմութեան ճանաչման եւ իշխանութեան պահպանման խնդիրներով։ Ընդ որում, վերջին լրջանում նրա կատարած քայլերը ցոյց են տալիս, որ յանուն այդ նպատակների նաև պատրաստ է վերանացել անզամ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան հայեցակարգը եւ Ռուսաստանի ու Արեւմուտքի հետ յարաբերութիւններում հաւասարակշռութիւն պահպանելու փոխարէն, աստիճանաբար թեքուել վերջինիս կողմքը», - ըսաւ Տէր-Պետրոսեան։

«Երես թեքելով Ռուսաստանից եւ լիովին ապաւինելով Արեւմուտքին՝ յանձինս ԱՄՆ-ի եւ նրա դաշնակից Թուրքիայի, Սերժ Սարգսեանը փաստորէն վերջիններիս է վստահում Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան ամենահանգուցային խնդրի՝ Ղարաբաղեան հակամարտութեան միակողմանի կարգաւորումը։ Նման եզրակացութեան հիմք է տալիս այն իրողութիւնը, որ Արեւմուտքն, ակնյացարէն, ջանում է Ռուսաստանը դուրս մղել Ղարաբաղեան կարգաւորման գործընթացից։ Դրա ամենավառ արտացայտութիւնն են ինչպէս արեւմտեան դիւանագէտների թափանցիկ ակնարկները, այնպէս էլ Ղարաբաղի հարցով հայթուրք-աղբեկջանական եռակողմբանակցութիւնների անցկացման փաստը, եւ մանաւանդ՝ թուրքիայի կողմից Մինսկի խմբի համանախագահութիւնն ատանձնելու հայրաւորութիւնների վերաբերեալ խօսակցութիւնները։ Ի դէպ, Սերժ Սարգսեանը տուեալ պահին այնպիսի կախեալ վիճակի մէջ է Արեւմուտքից, որ եթէ նրա առջեւ պահանջ դրուի Մինսկի խմբի համանախագահութիւնում Ռուսաստանը փոխարինել Թուրքիայով, ապա նա հազիր թէ կարողանաց ընդդիմանալ դրան», - ըստ առաջին նախագահը՝ շարունակելով. - «Հաստ այդմ, այսօր վտանգի տակ է Մինսկի խմբի գոյութիւնը, որը տասնըվեց տարի շարունակ եղել է Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման միակ միջազգային մէխանիզմը։ Իր բոլոր թերութիւններով հանդերձ, Մինսկի խումբը, Արեւմուտքի եւ Ռուսաստանի հաւասարաչափ ներկայացուածութեան եւ մասամբ նաեւ նրանց միջեւ գոյութիւն ունեցող մրցակցութեան շնորհիւ, մեզ հա-

Տեսարան մը Հոկտեմբեր 17-ի հանրահաւաքէն

մար եղել է Ղարաբղյեան հակա-
մարտութեան կարգաւորման յար-
մարագոյն կամ օպտիմալ ձեւաչա-
փը»:

Մինակի խումբի ձեւաչափի փող-
փոխութիւնը, ըստ Լեւոն Տէր-Պետ-
րոսեանի, կը նշանակէ «Ղարաբաղի
հարցի միակողմանի լուծում Արեւ-
մուտքի կողմից, այն էլ Թուրքիայի
ամենագործօն մասնակցութեամբ,
ինչը Հայաստանի համար ամենեւին
նպաստաւոր չի կարող լինել»:

«ՍԵՐԺ ՄԱՐԳԱՆԵԱՆՆ, ԸՄԱ ՀՈՎ-
ԹԵԱՆ, ԿԱՆԱԶ ԼՐԱՅ Է ՄԱՏԱՑԵԼ ԱՐԵԼ-
ՄՈՒՄՈՒՔԻՐ՝ ՆԵՐՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒ-
ԹԵԱՆ ԲՆԱԳԱւԱՐՈՒՄ ԳՈՐԾԵԼՈՒ
ՄԵԽԱԿԱՆ ՀԱՅԵԳՈՂՈՒԹԵԱմԲ, ԻՆՉԻ
ՎԼԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆ ԵՆ, ՄԱՍՆԱԼՈՐԱՊէս,
ԺՈՂՈՎՐԴԻ Դէմ ՎԵՐջերս ԱՍԱՏԼԱ-
ԳԱԾ ՈՍՄԻԿԱՆԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹԻՒՆՆԵ-
ՐԸ: ՄԵԽԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ ՄԱՆՐԱՊ-
ՐԱՄԻ ՎԵՐԱՋԵԼՈՒ ԱՐԵԼՄՈՒՄՈՒՔԻ Այս
ՎԱՐՔԱԳԻԾԸ, ԱՆԲԵՐՈՂՅԱԿԱՆ ԱՐՆԵ-
ԼՈՒց ԱՊԱԼԵԼ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՒ ՂԱՐԱ-
ԲԱՊԻ Դէմ ՆԻՒԹՈՒՈՂ ԴԱԼԱՊՐՈՒ-
ԹԵԱՆ ՄԱՐՐ Է ԱՊՐՈՒՆԱԿՈՒՄ», -
յԱՄՊԱՐԱՐԵՑ ԱՊԱՂԻՆ ՆԱԲԻՄԱԳԱԿԸ:

«Հոկտեմբերի 15 ին Աղքա-
ջանում կայացած նախագահական
ընտրութիւններից յետոյ Արեւմուտ-
քը եւ Թուլքիան ուժեղացնելու են
իրենց ճնշումը Հայաստանի վրայ եւ
արագացնելու Լեռնային Ղարաբաղի
հակածարտութեան կարգաւորման
գործընթացը, միաժամանակ ձգտե-
լով դրանից դուրս մղել Ռուսաս-
տանը», - համոզուած է առաջին
նախագահը:

Միաժմանակ, առաջին նախագահի կարծիքով, «անզէն աչքով իսկ տեսանելի է, որ գոյութիւն ունեն մի շարք արդիւնաւէտ քայլեր, որոնք ի վիճակի են թուլացնել արտաքին ճնշումները եւ ուժեղացնել Հայաստանի իշխանութիւնների դիրքերը Ղարաբաղեան կարգաւորման առաջիկայ բանակցութիւննե-

गुरुमः

«Քայլեր ասելով, ես նկատի
չունեմ հայ ժողովրդի միամնակա-
նութեան մասին հնչեցուած դա-
տարկ կոչերը, որոնցով Սերժ
Սարգսեանը վերջերս հանդէս է եկել
ԱՄՆ-ի հայ համայնքի ներկայացու-
ցիչների հետ հանդիպման ընթաց-
քում, այլ միանգամայն կոնկրետ
քաղաքական նախաձեռնութիւններ,
այն է. 1) Մեղմացնել Հայաստանում
տիրող քաղաքական եւ հասարակա-
կան լարուածութիւնը, ապահովել
օրէնքի գերակացութիւնը, դադա-
րեցնել ժողովրդավարական ազա-
տութիւնների սահմանափակումներն

ու մարդու իրաւունքների սանձարձակ ոտնահարումները, արժատախիլ անել համատարած կոռուպցիան եւ վերացնել երկրի հարատութեան անվաստիծ կորոպուտը, ազատուել անբարեխիղճ եւ քրչականացած պաշտօնեաներից, վերականգնել օրէնսդիր եւ դատական իշխանութիւնների անկախութիւնը, կառուցողական երկինութիւնը, սկսել հասարակութեան հետ, այսինքն՝ չզօքացնել այն բոլոր պատճառները, որոնք արտաքին աշխատէին չեն ըստ ձևական հարաբեկութիւնների և այլ հարաբեկութիւնների համար անհաջող են:

խարհի ձեռքում լծակ են ծառայում Հայաստանի վրայ ճնշումներ բանեցնելու համար: 2) Բարեկաւել յարաբերութիւնները Ռուսաստանի հետ եւ հարթել այդ յարաբերութիւններում վերջերս նկատուող մտահոգիչ տարածախութիւնները: Անել ամէն ինչ Մինսկի խմբի ձեւաչափից Ռուսաստանի

դուրս մղումը կանխելու համար,
գիտակցելով այն պարզ ճշմարտու-
թիւնը, որ Ղարաբաղեան կարգա-
ւորման գործընթացում Արեւմուտ-
քի եւ Ռուսաստանի հաւասարակշ-
ռութեան խախտումը մեզ որեւէ
լաւ բան չի խոստանում: Յ) Զանքեր
գործադրել Ղարաբաղի կարգավի-
ճակին վերաբերող հանրաքուէի

Խնդրի լսուակեցման ուղղութեամբ:

4) Հայաստանը պէտք է հրաժարուի կարգաւորման գործընթացում Ղարաբաղի անունից խօսելու իրեն չարդարացրած պրակտիկայից, պահանջելով վերականգնել այդ գործընթացին նախկին ձեւաչափը, որում, ԵԱՀԿ-ի 1994 թուականի Բուռզապեշտեան գագաթնաժողովի որոշմամբ, Լեռնային Ղարաբաղը ներկայացուած էր հակամարտող կողմից լիիրաւ կարգավիճակով: 5) Նկատի ունենալով այն մտահոգիչ հանգամանքը, որ Կոստովի, Արխագիայի եւ Հարաւային Օսեթիայի անկախութեան ճանաչումից ինտոյ Ղարաբաղի հարցը, որոշակի առումով, դուրս է մնում սառեցուած հակամարտութիւնների լուծման ընդհանուր գործընթացից, թերեւս ժամանակն է մտածել այն մասին, որ Հայաստանի Հանրապետութեան Աղդային Ժողովը հանդէս գայ Լեռնային Ղարաբաղի անկախութեան ճանաչմանն ախտաձեռնութեամբ: Սերժ Սարգսեանը պարտաւորուած չպէտք է լինի արձագանքելու այդ նախաձեռնութեանը, բայց մի կողմից ունենալով իսորհդարանի որոշումը, իսկ միւս կողմից՝ առկաի թողնելով նրա վաւերացումը, նա արտաքին ճնշումները դիմակայելու եւ խուսանաւելու մեծ հասրաւորութիւններ կը ստանայ առաջիկայ բանակցութիւններում: Իրադրութիւնը, ոչ սովորական լինելով, ոչ սովորական քայլեր, դիւանագիտական հրաշագործութիւններու ու երեւակայութեան թոփչքներ է պահանջում»:

Իրավիճակը, ըստ առաջին նախագահի, լրջութիւն կը պահանջէ Հայաստանի բոլոր քաղաքական ուժերէն:

«Զանգուածային միջոցառումներից միառժամանակ հրաժարուելու համարձակ եւ պատասխանատուքայլով Համաժողովրդական Շարժումն ապացուցում է իր լրջութիւնը: Նոյնը մնում է ապացուցել Հայաստանի իշխանութիւններին ու նրանց սպասարկուներին», - յայտարարեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

Հանրահաւաքէն ետք տեղի ու-
նեցաւ հսկայ երթ, լեւոն Տէր-
Պետրոսեանի եւ ընդդիմութեան
ծիւս ղեկավարներու առաջնորդու-
թեամբ։ Մաշտոցի պողոտացով,
Ամիրեան փողոցով, Հանրապետու-
թեան հրապարակով, Նալբանդեան
եւ Թումանեան փողոցներով անցնելի
յետոյ երթը աւարտեցաւ Հիւսիսա-
ին առողջական վրա։

Յուր պոլուսացը վրաց։
Յուցի ամբողջ ընթացքին երի-
տասարդները կը վանկարկէին Հա-
մաժողովրդական Շարժման բոլոր
կարգախօսները՝ քաղաքական բան-
տարկեալներու ազատ արձակութ,
Մարտ 1-ի բացայցուուժ եւ Սերժ
Սարգսեանի հրաժարական։

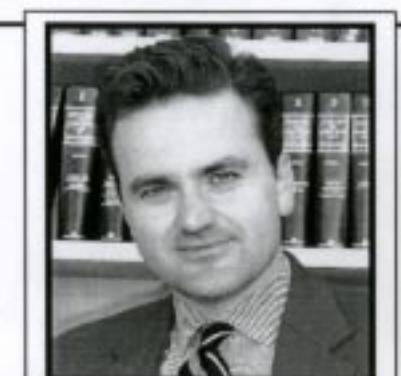
STUT'F'
trot
BANKRUPTCY-h
ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ
ԿՈԳՆԵՆ ԶԵՂԻ,
ԶԱԼԳԱՅՄԱՐԵ

JANSEZIAN LAW FIRM, PC

If you're facing overwhelming debts, bankruptcy laws may eliminate all your debts permanently!

225 South Lake Avenue, Third Floor, Pasadena, California 91101

Call Now for a FREE Consultation: 626-432-7209

Nazareth V. Jansezian, Esq.

ՕՊԱՍԱ, ՄՔՔԵՅՆ ԵՒ ԿԱՊԱՐԱԳՈՐԾ ԹՈՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Նոյեմբեր 4, Երեքշաբթի 2008 թուականին, տեղի պիտի ունենան Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու նախագահական ընտրութիւնները; Այս մեծ հանրապետութեան քաղաքական կեանքի ղեկավար Երկու գլխաւոր կուսակցութիւնները կը հանդիսանան տեմոքրաթ եւ հանրապետական կուսակցութիւններ, որոնք ունին իրենց թեկնածուները Երկրի նախագահութեան համար; Կան նաեւ այլ փոքր կուսակցութիւններ, իրենց թեկնածուներով, Ռալֆ Նէտտը եւ Պոպ Պար, որոնք սակայն նշանակելի կշիռ մը չունին ընտրութեան առդիւնքին վրայ ազդելու: Թէեւ կրնան սակայն կարեւոր քուէները խլել մէկ կամ միւս գլխաւոր կուսակցութեան քուէարկողներէն: Ուրեմն, տեմոքրաթ կուսակցութեան նախագահական թեկնածուն, ընտրական Երկար, յոգնեցուցիչ եւ ծախսալից վագքէ մը ետք, նշանակուեցաւ աֆրօ-ամերիկեան, սակայն սեւ փոքրամասնական համանքի ներկայացուցիչ Պարաք Օպաման, 47 տարեկան Երիտասարդ, պերճախօս եւ քաղաքական յարաբերաբար հազիւ 10-ամեակ փորձառութիւն ունեցող մէկը, որուն միայն 3 տարիները սենաթըրի, այսինքն ամերիկեան Գոնկրեեսի հանգամանքով: Անմիջապէս կարելի է նշել որ թէ հանրապետականներու, եւ թէ անկախ մտածողներու մօտ, այս «անփորձութիւնը», մանաւանդ արտաքին քաղաքականութեան մարզէն ներս, լուրջ պակաս եւ թերութիւն կը նկատուի, նախագահի պաշտօնին համար: Ուրեմն, այս դժուարութեան, ինչպէս նաեւ ընդյատակեայ, իր սեւ ըլլալուն համար, հանրապետականներու եւ կարգ մը այլ շրջանակներու համար, որոնք Օպամայի ցեղացին (race) պատկանելութիւնը, լուրջ արգելք կը նկատեն նախագահի պաշտօնին համար: Իրողութիւնը սակայն, ցարդ ցոյց պիտի տար որ Պարաք Օպամա, վերոցիշեալ «անպատեհութիւններու» հակառակ, ձեռք ձեց քանի մը լաջողութիւններ, նախագահական իր պայքարին մէջ:

ՈՐՈՇՔ ԷՒՆ ԻՐ
ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐԸ
ԻՐ անձնական համակրելիու-
թիւնը, երիտասարդութիւնը, բե-

բքեցն ԵՌԾՈՒՅՆ

մականութիւնը, ճարտասանութիւնը, զուսպ եւ հանդարտ կեցուածքը Մքքէնի հետ յաջորդական երեք հեռուստաբանավէճերու ընթացքին, ինչպէս նաեւ, եւ մասնաւանդ, շուրջ 4-5 շաբաթներէ ի վեր Ամերիկայի, ինչպէս նաեւ համաշխարհային տնտեսական կացութեան մէջ ստեղծուած լուրջ տագնապի վերաբերեալ, Օպամայի ընտրական վերլուծողական, եւ լուծումներ առաջարկող տուեալներ աւելի ընդունելի եւ տրամաբանական թուեցան քան թէ հանրապետականներու, մասնաւորաբար ձօն Մքքէնի կեցուածքները: Հեռուստաբանավէճերու ընթացքին, իրազեկ վերլուծողներու մօտ այն կարծիքը տիրեց որ Օպաման աւելի յաջող, նոյնիսկ յաղթական դուրս եկաւ, թէեւ հանրապետականները, համալիորէն, հակառակը կը պնդէին: Ի՞նչ կը վերաբերի այդ բանավէճերու ընթացքին, հանրապետական ձօն Մքքէն առաւելաբար ինքզինք կը ներկայացնէր իբրեւ աւելի փորձառու, թէ ներքին եւ թէ արտաքին մարգերու մէջ, մասնաւանդ ինքզինք կը ներկայացնէր աւելի հայրենասէր, աւելի Ամերիկայի շահերու հետամուտ, եւ աւելի կարող երկրի դիմագրաւած տաղնապներու համար լուծումներ գտնելու: Նաեւ պէտք է խօսիլ առաջնորդող երկու թեկնածուներու ընտրած փոխ-նախագահահութեան համար անձերու մասին: Օպամայի պարագային, աւելի քան 30 տարիներու սենաթըր ձօ Պայտընն է, իսկ հանրապետականներու մօտ, Ալասքայի երկու տարիներու կառավարիչ Սառա Փէյլընն է, որոնց երկուքն ալ որոշ արժանիքներ բերին ընտրական ցանկին: Ձօ Պայտընի պարագային, իր փորձառութիւնը եւ արտաքին մարգէն ներս, իր ծանօթութիւնը գոցելու Օպամայի տկարութիւնները, իսկ Սառա Փէյլըն, պէրճախօս եւ կին դասակարգի մօտ ժողովրդականնութիւն ձեռք ձգած, եւ Մքքէնի ընտրապայքարէն ներս, որոշ աշխուժութիւնը երեղող անձնաւորութիւն:

Այս կացութեան մէջ, ամենօր-

սկան խօսիլ Օպամայի հաւանական յաղթանակի մասին: Պէտք է նշել նաեւ Ամերիկային դուրս ալ մանաւանդ Եւրոպական երկիրներու մօտ, նախընտրութիւններ յացնուեցան Օպամայի ի նպաստ: Այս կացութեան առջեւ, Մքքէնի կողմնակիցները սկսան անհատական յարձակումի անցնիլ Օպամայի դէմ, յատկապէս Ուիլըմ էյցրակոչուած, եւ 60-ական թուականներու, ահաբեկչական գործունէութիւն ունեցած մէկու մը հետ, Օպամայի ունեցած կապի մասին, Շեքակոյի եկեղեցւոց քարոզիչ ժերեմի Ռայթի հետ իր մտերմութեան մասին, եւ վերջին քանի մը օրերու ընթացքին ալ, Օպամայի «սոցիալիստ», ընկերվարական քաղաքա-տնտեսական դրութիւն մը ստեղծելու տրամադրութեան մասին, որը, ըստ Մքքէնի եւ իր կողմանակիցներուն, Ամերիկայի քափիթալիստական, դրամատիրական կառուցին վտանգ կը նկատուի:

ԿԱՊԱՐԱԳՈՐԾ Ճ0-ԻՆ
ՊԱՐԱԳԱՆ

Ընտրական վերջին քանի մը օրերու ընթացքին, ազգային «հերոս»ի հանգամանք տրուեցաւ Մքքէնի եւ իր փոխնախագահի թեկնածուին համար, ձօ կոչուած կապարագործ մը (plumbe) որ Օպամայի հետ պատահական հանդիպումի մը ընթացքին, հարցութիւն ըրած էր թէ իր արհեստի վերաբերեալ, իր շահէն ո՞ր մասը Օպամայի հարկային (tax) դրութենէն պիտի ազգուէր: Իր տնտեսական ծրագրով, Օպամա կը պնդէ որ 250,000էն վար շահողները հարկէ զերծ պիտի ըլլացին, իսկ այդ եկամուտէն աւելի եղածները պիտի հարկ-տուրք տացին, «հարասութեան ընդհանուր հաւասարութիւն» ստեղծելու համար: Օպամայի այցայտարութիւնը դարձաւ մատիփաթթոց Մքքէնի, Փէյլընի եւ հանրապետականներու համար, որոնք սկսան Օպաման նկարագրել իբրեւ «սոցիալիստ», մարքսիստկոծունիստ, եւ ուրեմն «վտանգաւոր» Ամերիկայի համար: Խեղճուկրակ ձօն դարձաւ քաղաքական դէմք, եւ հանրապետականները սկսան իրեն հետ հանդիպում-զրոյց-

Եայ ընտրական վիճակագրութիւնները, մանաւանդ տնտեսական կացութեան վատթարացման եւ լուծումներու փնտուտուքին մէջ, Օպամայի ի նպաստ տուեալները գերակշռող հանդիսացան Մքքէնի վրաց, այնքան մը որ երկրի գլխաւոր լրատուական աղբիւրները

սկսան խօսիլ Օպամայի հաւանագիրը կանոնավոր է առաջարկություններու մասին: Պէտք է նշել նաև Ամերիկային դուրս ալ մանաւանդ Եւրոպական երկիրներու մօտ, նախընտրութիւնները յացնուեցան Օպամայի ի նպաստ: Այս կացութեան առջեւ, Մքքէյնի կողմանակիցները սկսան անհատական յարձակումի անցնիլ Օպամայի դէմ, յատկապէս Ուիլըմ Էյըրս կոչուած, եւ 60-ական թուականներու, ահաբեկչական գործունէութիւն ունեցած մէկու մը հետ, Օպամայի ունեցած կապի մասին, Շիքակոցի եկեղեցւոյ քարոզիչ ժերեմիի Ռայթի հետ իր մտերմութեան մասին, եւ վերջին քանի մը օրերու ընթացքին ալ, Օպամայի «սոցիալիստ», ընկերվարական քաղաքա-մտնտեսական դրութիւնն մը ստեղծելու տրամադրութեան մասին, որը, ըստ Մքքէյնի եւ իր կողմանակիցներուն, Ամերիկայի քափիթալիստական, դրամատիրական կառուցին վտանգ կը նկատուի:

է բաւական տաք հանգամանք: Օպա-
մա կը շարունակէ իր ելոյթները
յատկապէս այն նահանգներէն ներս,
ուր, եթէ յաղթանակ տանի, ապա-
հոված կ'ըլլայ իր ընտրութիւնը:
Յիշուող նահանգներէն են Օհայոն,
Ուիսքոնսինը, Միսուրին, Ֆլորի-
տան, ուր վիճակագրութիւնները
գրեթէ հաւասար կ'ընթանան երկու
թեկնածուներու համար: Վերջերս,
Օպաման նաեւ ստացաւ կարեւոր
կողմնակցութիւն մը, իր համայն-
քէն, Զօր. Քոլին Փառլի, որ թէ
հանրապէտական է եւ թէ իրաքեան
պատերազմի հակառակ մտածող
մը: Օպաման նաեւ կը քննադատէ
իր հակառակորդին տնտեսական,
առողջապահական, եւ արտաքին
քաղաքականութիւնը, քննադատու-
թիւն, որ լաւ կ'ընդունուի քուէար-
կողներու կողմէ:

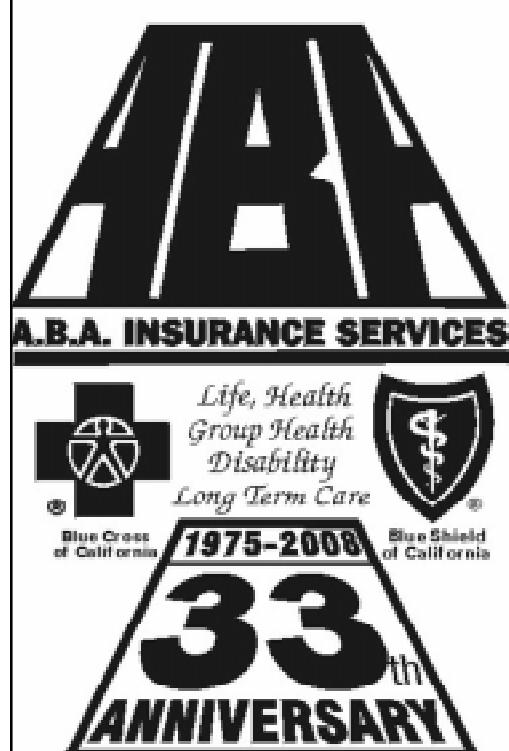
Անդին, Մքքէյն եւ Փէլլին կը
շարունակեն իրենց յարձակումնե-
րը Օպամայի վրայ, իր անձնական
յարաբերութեանց, անտեսական-
հարկացին քաղաքականութեան գայն
նկարագրելով իբրեւ «սոցիալիս-
տական»:

ԿԱՊԱՐԱԳՈՐԾ ՃԶ-ԻՆ ՊԱՐԱԳԱՆ

Հատրական զերչիս քամի սը
օրերու ընթացքին, ազգային «Հե-
րոս»ի հանգամանք տրուեցաւ
Մքքինի եւ իր փոխնախագահի
թեկնածուին համար, ծո կոչուած
կապարագործ մը (piloter) որ
Օպամայի հետ պատահական հան-
դիպումի մը ընթացքին, հարցու-
փորձ ըրած էր թէ իր արհեստի
վերաբերեալ, իր շահէն ո՞ր մասը
Օպամայի հարկային (tax) դրու-
թենէն պիտի ազդուէր: Իր տնտե-
սական ծրագրով, Օպամա կը պնդէ
որ 250,000էն վար շահողները հար-
կէ գերծ պիտի ըլլային, իսկ այդ
եկամուտին աւելի եղածները պիտի
հարկ-տուրք տալին, «Հարստու-
թեան ընդհանուր հաւասարութիւն»:
ստեղծելու համար: Օպամայի այս
յայտարարութիւնը դարձաւ մատիի
փաթթոց Մքքինի, Փէյլընի եւ
հանրապետականներու համար,
որոնք սկսան Օպաման Նկարագրել
իրեւե «սոցիալիստ», մարքսիստ-
կոմունիստ, եւ ուրեմն «վտանգա-
ւոր» Ամերիկայի համար: Խեղ-
ճուկրակ ձօն դարձաւ քաղաքական
դէմք, եւ հանրապետականները
սկսան իրեն հետ հանդիպում-զրոյց-
ներ ունենալ, դրժելու եւ քննադա-
տելու Օպամայի տնտեսական-հար-
կային քաղաքականութիւնը:

**Ի՞ՆՉ Է ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ՆԵՐԿԱՅԻՍ
ՀԱՄԱՐՈՂԹԵԱՆ ՔԱՆԻ ՑՈ ՕՐԵՐ
ՄՅԱՊԱՃ, ԲՆԱՐԱՊԱՀՔՐԱՐ ԱՍՏԱՊԱՃ**

Յատկանշական նշում մը կ'արժէ ընել երեսոյթի մը մասին, որ անցեալ շաբթուայ ընթացքին տեղի ունեցաւ։ Նիւ Եորքի մէջ, ի նպաստ Ալ Սմիթ կոչուած անձնաւորութեան մը համար ճաշկերոյթի մը հրաւիրած էին Պարագ Օպաման եւ ձօն Մքքինը։ Այս երկուքը նստած էին Նիւ Եորքի կարտինաւ, իկընի աջին ու ձախին։ Աւանդութիւնը ըստ երեսոյթին կը պահանջէր, որ Ելոյթ ունեցող նախագահական թեկնածուները «գուսպ» ըլլային իրենց Ելոյթներու մէջ եւ հիւմըրով արտայացուէին։ Արդարեւ, ի պատիւ թէ Օպամայի եւ թէ Մքքինի, այս երկուքի Ելոյթները հիւմըրով եւ չափաւոր «քննադատութիւններով» յատկանշուած Ելոյթներ էին, իրարու հանդէպ,՝ Երեսոյթ մը որուն նմանը քիչ կը գտնուի քաղաքական հակառակորդներու մօտ։ Այս ալ ամերիկեան ժողովրդավարութեան զնահատելի արտայացութիւններէն մէկը կը հանդիսանայ...»

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՌԱՋԵՏԸ է

ԵՐԻՔԵՐ ՈՒԾ ԶԵ ՎԵՐԱԲՆՆԵԼՈՒ
ՑԵՐ ԱՊԱԲՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

mtsrnu wurautuu

818 500-9585 ABA INSURANCE

ONE EIGHT HUNDRED ELEVEN "HAI-TAP"

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՐԳԻԾԱՆՉ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ 2008 ՈՒՂԵԿՈՐՈՅՆ ԳՆԱՑՔԸ

Մեր նախորդ հինգ համարներով. Պատմուածքի երեւանաբնակ հերոսը մտահոգ է 2008-ին տիրող ներքաղաքական ճգնաժամով: Իր ներքին խօսվոք այլաբանական արտայայտութիւն կը գտնէ երկարուղային խօլարշաւ գնացքի մը օրերով կրկնուող երազով: Գնացքին մէջ ան կը գտնէ, մէկ կողմէ՝ Հայաստանի ներկայ աւազակատիրութեան երկալիսանի բռնապետին եւ իր կամազուրկ խամածիկներու շռայլ կենցաղը, եւ միւս կողմէ՝ կալանաւոր քաղբանտարկեալներու դէմ զարհուրելի հօճինները: Մարտ 1-ի առաւօտ շատ կանուխ վերջին շտապ այցելութեան, իր հոգեբուժին գրասենեակը ոստիկանութեան կողմէ փակուած տեսնելով, մտացիր եւ աննպատակ, ան կ'ուղուի երեւանի Ազատութեան հրապարակը: Այնտեղ պատահար կ'իյնայ՝ խաղաղ հանրահաւաքի դէմ իշխանութեան վայրագութիւններու յորձանքին մէջ: Կը բանտարկուի, եւ օրուայ ողբերգութեան անդրադարձ բանտին մէջ կը շարունակուի իր մղձաւանջային երազի նոր զարգացումներով: Իր եւ բանտընկեր հոգեբուժին դէմ թեմադրուած դատական խելկատակութեմէն ետք անոնք կ'ենթարկուին երկար ամիսներու ազատազրկման, որու ընթացքին կը հիւանդանան ծանրօրէն: Դոգեբուժը վերջին անգամ ըլլալով կը բանայ իր սիրտը...:

ԱԱՀԱԿԹՈՒԹՅԵԱՆ (Ծարունակուածնախորդքիւէց)

10

Կալանավայրի մէջ հոգեբուժ
Տոքթ. Յովիկ Ալիքեանի մահէն
ետք թաթուլ Կանաչեան ծանր
հիւանդութեան շաբաթներ կ'ան-
ցընէ՝ կեանքի եւ մահուան միջեւ
առկախուած: Իրեն հայթայթուած
բժշկական ինսամքն ու դեղերը
պարզապէս կ'օգնեն որ չմեռնի եւ
չառողջանայ նոյն ատեն:

Արթնութեան պահերուն, եռացող խառնարան մըն է Թաթուլի ներաշխարհը: Հիմնովին սփալ բան մը կայ ե՛ւ իշխողներու, ե՛ւ իշխուղներու ընդունուած մտածելակերպին մէջ, անոնց փոխ-լարաբերութեան կերտուածքին մէջ, կը մտորէ ան: Պէտք է անպայման ճշմարիտ լուծումը գտնել այս խնդրին՝ հազարամեակներու ձախողանքին ետք: Հիմա առանձինս եմ, այս խուցին մէջ երկար ժամեր զիս խանգարող չկայ յաճախ: Սանկ լաւ մը մտածեմ: Առեղծուածին պատասխանը ի վերջոյ պէտք է որ յայտնաբերուի: Կ'ըսեն թէ մարդէակի բանականութիւնը հօրագոյն զէնքն է աշխարհի երեսին: Դէ, լաւ, եթէ այդպէս է, ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ սա մեր փոքրիկ երկիրը, ազատ եւ անկախ որակուած Հայաստանը, հիմա ինկած է երկու բիրտու բութ արարածներու ձեռքը: Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ այսքան թիւով միջակութիւններ եւ նոյնիսկ քանի մը խելացի նկատուած անձեր անոնց կը ծառային ներքինիներու ստորաքարշութեամբ: Եւ ինչպէ՞ս, ինչպէ՞ս կը ստացուի որ հոյլ մը փայլուն միտքեր, իրենց թիկունքն ունենալով բազմահարիւր հազարներով նուիրեալներու հաստատակամ ու կարգապահ բազմութիւններ, տասը տարիներէ ի վեր ի գուր կը ճգնին վար առնել այդ երկու բռնակալները – ու ձախողած են այսքան անզամներ: Ո՛չ, ասիկա իմաստ չտուաւ: Պէտք է լաւ, խոր ու երկար մտածել այս մասին: Ուրեմն սկսիմ... սկիզբէն: Զա՛, սկիզբէն: Բայց ո՞րն է սկիզբը: Այտ, սկիզբը: Բայց այստեղ ես ո՛չ սկիզբ կը տեսնեմ, ոչ ալ վերջ... մինչեւ այսօր: Դեռ ամէն ինչ օդէն է կախուած, եւ օդին մէջ սկիզբ կամ վերջ փնտուելը ծիծաղելի ժամավաճառութիւն է: Օհօ, վիրաւոր թուչունի պէս ոլոր-մոլոր թափ կու տամ արիւնող թեւերս: Խնդիրն ինչո՞ւ այսքան կը բարդացնեմ: Բայց հիմա չեմ կրնար յստակօրէն մտածել ու տրամաբանել պարզ բան մը որ պէտք չէ անլուծելի ըլլալու աստիճան խճուի: Պէտք է միտքերս պարզօրէն տարագեմ, յստակեցնեմ ես՝

ինձ: Բայց յոպնած է միտքս: Յոպնած եմ: Քունի կարիքն ունի ասանզօր մարմինս:

Կը լսուի բանտախուցի դռան
ճռնչիւնը: Այդ իւրայսատուկ ան-
բարտաւանք քալուած քով ներս մտնո-
ղը ո՞վ կրնայ ըլլալ եթէ ոչ փոխ-
ոստիկանապետը որ լուռ կը մօտե-
նայ իրեն՝ ճիշդ այնպէս ինչպէս
կալանաւորման առաջին օրը: Թա-
թուլին այնպէս կը թուի թէ դար
մը առաջ էր ալդ օրը:

- Էս հաստատագիրն ստորագրելու ես, - Հրամայական եղանակով կը սկսի փոխը՝ իրեն երկարելով էջ մը մեքենագրուած թուղթ։
- Էստեղ ասում ես՝ Տոքթոր Յովիկ Ալիքեանը մեռաւ ինքնասպանութեամբ։

Շատ հեռուներէն կը համի թաթուլի տկարացած բայց ստուգու կտրուկ ձանը:

- Ես էդպէս բան չեմ ստորագրել, չեմ ստորագրի ու չեմ ստորագրելու։ Նրա մահը ինքնասպանութեամբ չի պատահել։ Նա սպանուել է ձեր դաժան ծեծերից ու կալանքի բարբարոսական պայմաններից։

- Սառապելի՛ր, ասում եմ:
Ազատ կ'արձակուեն, կը պրծնեն:
- Իսկ երբ քո կարգը գայ, դու

չես պրծնի, թէկուզ հազար ստորագրութիւն դարսես քո դիմումի տակ:

φημ-πιστήκωναψέπερ λε-
πωναγ` καυ-καρδήρ λαραδ:
φαխուստ ωπωλαδ φρονέρ λε

վերապառնաց անյապաղ եւ թա-
թուլը իսկոցն կ'առնէ իր սփոփա-
րար թեւերուն մէջ: Հանգիստի
դաղարը երկար չի տեւեր սակայն:
Քունին ետեւէն վայրկենապէս կը
համսի մղձաւանջացին երազի անիծ-
եալ զնացքը, արագասոյր հապճե-
պով ու երկարաձիգ սուլոցով որու-
զիլ ձայնալիքի երկարութեան չա-
փը կարծես ծզբուօրէն պատշաճեց-
ուած է՝ թաթուլի սիրտին տրո-
փիւնը կասեցնելու միտումով:

Վայրաշարժը կանգ կ'առնէ:
իւրաքանչիւր ճամբորդակառքէն
վար կ'իջնէ զինեալ պահակը եւ
ծուտքին առջեւ կը կանգնի պատ-
րաստ դիրքով: Պատուհաններէն
ներսը դիտելով, թափուլ արագօ-
րէն կը զննէ իւրաքանչիւր ճամ-
բորդակառք՝ ստուգելու համար
անոնց մարդատեսակարար պարու-
նակութիւնը մէկիկ-մէկիկ: Կը հաս-
տատէ «Մոնղոլական Օթեակի» ինք-
նակոչեցեալ վերնախաւէի ներկա-
յութիւնը ամբողջական կազմով,
ներառեալ երկգլխանի արքայիկը:
Նոյնպէս «Թաթարական Օթեա-
կը», իրենց փուչութեամբ շողացող
երեւելիներու իշխանական միջնա-
խաւով եւ անազտքութեան ու վնա-
սարարութեան միջին չափի փոր-

«Սավրագլուխաբերի Օթեավը», բայ-

այս վերջինները կ' առաջնորդուին
իրենց տէրերուն մօտ: Շուտով մէկ
առ մէկ իրենց կալանքէն դուրս կու
գան քաղբանտար կեալները:

Առանց ժամանակ կորսնցնելու, թափուլ վեր կ'ելլէ վայրաշարժի կողմնակի դռան սանդղակէն։ Կը մտնէ ներս ու կը բազմի շարժավարի նստարանին վրայ։ Սկիզբը կը շփոթի քչիկ մը։ Շուտով, սակայն, կ'ընտելանսայ մէքենական-ելեկտրոնիկ հակաշռիչ սարքերուն, աւելի ճարտար շարժումներով կը բանեցնէ զանոնք, իր հանգիստի դիրքէն կ'անջատէ արգելակը, եւ՝

Վայրաշարժը կը սուրայ յառաջ՝ իր ետեւէն քարշ տալով չորս պերճաշշուք ճամբորդակառքերը որոնք խոնուած են մոնղոլական, թաթարական, սափրազլուխներու եւ սպասարկուներու մարդկացին կիսամարդկացին խամաճիկ-բեռներով։ Ճանապարհին վրայ իրենց տեսադաշտին ուղղութեամբ արագօրէն կը խուժեն, փոխնիփոխ, երկնաքեր լեռներն ու ծեքծեքուն պար բոնած լեռնաշղթաները, կապուտակ ծովերն ու արծաթաշող լիճերը, անձայրածիր տափաստաններն ու ալեծուփ արօտավայրերը, ամպամած բարձրավավանդակներն ու սառցակալած լեռնադաշտերը, գլուխան գետերն ու ծիծառկոտ հովիտները, փարթամ մըրգաստաններն ու արեւախանձ անապատները։ Մէկ առ մէկ իրենց ետին կը ձգեն Հայաստան եւ Արցախ, Ատրպէջճան ու Կասպից Ծով, Թուրքմենիստան եւ Ուզբէքիստան, Խրողը զիստան ու Խազախստան, եւ ապա՝ Զինաստան, ուրկէ լիալուսին գի-

6wp.p 17

Chief of Police, City of

at the First Church of the Nazarene.

3700 E. Sierra Madre Blvd., Pasadena, CA 91107

General Admission \$20 • Seniors/Students \$10 • Children Under 12 FREE

Deadline for Reservations is October 24 • Tickets also available at the door.

For Tickets Call: Nat Nehdar (626) 351-8680 or Vahé Arshabahian (626) 354-5924

massis Weekly

Volume 28, No. 38

Saturday, OCTOBER 25, 2008

Citing The Need To Stave Off Greater Armenian Concessions On Karabakh Armenian Opposition Suspends Protests

YEREVAN -- Opposition leader Levon Ter-Petrosian on Friday called a "temporary" halt to his year-long campaign of anti-government demonstrations, citing the need to stave off greater Armenian concessions on Nagorno-Karabakh which he said are sought by the West.

In a trademark long speech at what may have been his last rally in Yerevan this

year, Ter-Petrosian launched his most blistering attack yet on the United States and other Western powers, saying that they are turning a blind eye to government "repressions" in Armenia in their quest for a "unilateral" resolution of the Karabakh conflict. He also accused President Serzh Sarkisian of radically re-orienting Armenian foreign policy and assisting in what he described as Western efforts to drive Russia out of the region.

"The pause will not be long-lasting because a denouement in the Karabakh conflict is a matter of just two or three months," Ter-Petrosian told thousands of supporters who again rallied in central Yerevan to hear him announce the new opposition strategy

Levon Ter-Petrosian delivering his speech at the opposition rally

of confronting the Sarkisian administration.

"There is a danger that the opposition may become a tool in the hands of foreign forces against its will," he said. "To fall into this trap would be an unforgivable delusion and a political short-sightedness on our part. Therefore, being sincerely in favor of a quick settlement of the Karabakh conflict and Turkish-Armenian relations, we do not want to prevent the Armenian authorities from solving those issues," he added.

"Putting the national and state interest above all in the political struggle for power, I had earlier stated that in

Continued on page 2

700 Karabakh Couples United In An Unprecedented Mass Wedding Ceremony

Photo by Anahit Hayrapetyan

Newly weds dance after the church ceremonies

About 700 couples "tied the knot" in an unprecedented mass wedding ceremony in Artsakh. The elaborate and well-coordinated event included a church ceremony, official registration, remarks by officials and benefactors, champagne reception and party with live performances by local and guest entertainers and spectacular fireworks. Levon Hairapetian, a well-known Artsakh-born businessman and benefactor, came up with the idea and also sponsored the event. Each new family received \$2,500 on the wedding day, with a pledge for additional gifts for each child.

In a highly symbolic move, one of the newly-weds this month was the son of the legendary commander Arkady Ter-Tadevosian who got married in Shushi, Artsakh. Gen. Ter-Tadevosian (Ret.) is credited with planning and executing the ambitious military operation in May 1992 that resulted in liberation of Shushi.

Swiss Court Finds Turks Guilty Of Denying Armenian Genocide

GENEVA -- A Swiss court Tuesday ruled that three Turks were guilty of racial discrimination after having claimed that the Armenian genocide was an "international lie."

Ali Mercan, the Europe-based representative of the Party of Turkish Workers, was sentenced to pay a fine of 4,500 Swiss francs (\$3,900) by the district tribunal of Winterthur.

Two others were ordered to pay CHF3,600 each for complicity in the racial discrimination.

On 30 June, 2007, the three men joined a Turkish nationalist meeting organized by Dogu Perincek, the leader of Turkish Workers' Party. During the

meeting they declared that the massacre of the Armenians was not Genocide, but an international lie orchestrated by France, U.K and Russian tsarists.

Dogu Perincek is the first person to be convicted by a court of law for denial of the Armenian Genocide. On 9 March 2007, he was found guilty by a Swiss district court of conscious violation of Swiss laws against genocide denial with a racist motivation and was fined CHF 12,000.

All three said during the court case that they were ready "at any time" to organize a new demonstration and to take the same line.

Medvedev To Mediate Between Armenia And Azerbaijan Serzh Sarkisian: The Proposed Peace Deal Is Acceptable To Armenian

YEREVAN -- Russian President Dmitry Medvedev on Tuesday publicly offered to host the next meeting between his Armenian and Azerbaijani counterparts which international mediators hope will produce a breakthrough in their protracted efforts to resolve the Nagorno-Karabakh conflict.

"I hope that we are at an advanced stage," Medvedev said during an official visit to Yerevan, commenting on the current state of the Karabakh peace process spearheaded by Russia, the United States and France.

"I hope that the three presidents will meet very soon to continue discussions on this theme," he said. "I hope that the meeting will take place in

Russian President Dmitry Medvedev at the Armenian Genocide Memorial in Yerevan

Russia."

The American, French and Russian co-chairs of the OSCE Minsk Group have been pressing the presidents of Armenia and Azerbaijan to meet in the coming weeks and iron out

Continued on page 3

Assistant Secretary Of State Daniel Fried: Nagorno-Karabakh Conflict Could Be Resolved Before The End Of This Year

A senior U.S. official said late Friday that the Nagorno-Karabakh conflict could be resolved before the end of this year and that the likelihood of another Armenian-Azerbaijani war has decreased since the recent crisis in Georgia.

"It's possible," Assistant Secretary of State Daniel Fried told RFE/RL when asked about chances of a breakthrough in the Karabakh peace process in the coming weeks. "But possible does not mean inevitable, and there are hard decisions that have to be made on both sides. If this conflict were easy to resolve, it would have been resolved already."

Fried argued that Armenia and Azerbaijan were already very close to cutting a peace deal when their presi-

U.S. Assistant Secretary of State Daniel Fried

dents held U.S.-mediated talks on the Florida island of Key West in early 2001. The deal fell through in the following weeks.

Commenting on possible attempts

Continued on page 2

Reporters Without Borders Finds Decreased Press Freedom In Armenia

PARIS -- Press freedom in Armenia has decreased markedly over the past year, an international media rights group said on Wednesday, pointing to a temporary ban on independent news reporting imposed by the Armenian government in March.

The Paris-based Reporters Without Borders (RSF) put Armenia in 102nd place in its latest World Press Freedom Index covering 173 nations. Armenia ranked 77th in the previous RSF survey released a year ago.

RSF attributed the drop to a three-week state of emergency which was introduced in Yerevan following the March 1 deadly clashes between security forces and opposition supporters demanding a re-run of the February 19 presidential election. As part of that measure, all media outlets were ordered to cite only government sources in their news reporting.

The draconian restriction was enforced by government censors. As a result, most of the local independent and pro-opposition newspapers suspended their publication during the emergency rule.

Most of the Armenian media experts interviewed by RFE/RL agreed with RSF's conclusions. "Regress [in media freedom] in Armenia in 2008 is obvious, and that is mainly the result of the unprecedented March censorship," said Mesrop Harutiunian of the Yerevan

Press Club. "We still feel consequences of that censorship."

Harutiunian also pointed to a government crackdown on an independent TV station in Armenia's second largest city of Gyumri and the recent passage of legal amendments that prolonged an effective government ban on another, more famous broadcaster that was pulled off the air in 2002.

"That the situation in Armenia has deteriorated this year is a fact," said Aleksandr Iskandarian, director of the Yerevan-based Caucasus Media Institute. "I would just note that there has been some positive change in the second half of the year."

RSF's findings were also endorsed by Aram Abrahamian, editor-in-chief of the independent daily "Aravot." "That is an absolutely realistic and objective evaluation," he said.

RSF found an even sharper deterioration of the situation with media freedom in neighboring Georgia which the United States and the European Union regard as the most democratic and liberal of the three South Caucasus states. Georgia, which went through a state of emergency in November 2007 and a brief war with Russia last August, slipped 54 places to 120th in the survey.

Azerbaijan fared even worse, falling from 139th to 150th spot in the rankings.

Armenian Opposition Suspends Protests

Continued from page 1

the event of a military threat to Nagorno-Karabakh I would call upon the popular movement activists and supporters to suspend their activities and dedicate themselves to the cause of all-national struggle," Ter-Petrosyan reminded. "As the imminent solution to the Nagorno-Karabakh conflict with its implied dangers is tantamount to a military threat, I think it is time for this call to be made."

Stating that the current circumstances require a serious approach from all political forces of Armenia, the opposition leader said that with its "bold and responsible step" to halt mass events temporarily, the popular movement proves its "seriousness."

Ter-Petrosian at the same time charged that Sarkisian is now ready to go as far as to "put Karabakh up for sale" and renounce Armenia's political and military alliance with Russia in an effort to legitimize his rule in the eyes of the international community. "In return for this, the West is ready to turn a blind eye to Serzh Sarkisian's vices; forget the disgraceful elections of February 19 and the March 1 crime; ignore his dictatorial internal policy;

tolerate restrictions on democratic freedoms and widespread human rights abuses; and come to terms with the existence of political prisoners," he said, repeatedly condemning the Western stance as "immoral."

"By turning his back on Russia and fully relying on the West and the United States of Armenia and its ally Turkey in particular, Serzh Sarkisian is effectively entrusting the latter with the pivotal issue in Armenia's foreign policy: a unilateral settlement of the Karabakh conflict," Ter-Petrosian claimed. "Such a conclusion stems from the fact that the West is clearly trying to drive Russia out of the Karabakh peace process." Russia's ouster from the process would be tantamount to a "national disaster" for Armenia, he said.

Ter-Petrosian acknowledged on Friday that for many of his ardent supporters his decision not hold more rallies in the capital in the coming months will be "difficult to digest." But he insisted that further street protests would "weaken Serzh Sarkisian's positions and thereby increase possibilities of exerting external pressure on him and clinching concessions from him."

Nagorno-Karabakh Conflict Could Be Resolved This Year

Continued from page 1

by one of the conflicting parties to resolve the Karabakh dispute by force, he said: "I think that danger, which always exists, has somewhat receded because the war in Georgia reminded everyone in this region how terrible

war is. There are some who are always tempted to talk in fiery language. But war is no joke. It's a bad option."

The U.S. diplomat spoke to RFE/RL after holding talks in Yerevan with President Serzh Sarkisian, Prime Minister Tigran Sarkisian and representatives of Armenia's main opposition

Armenia Fund Launches 11th International Telethon Campaign

LOS ANGELES -- Armenia Fund U.S. Western Region has announced the launch of its 11th International Telethon campaign. The live fundraising program will air on television sets in all major Armenian-American communities in the U.S. and across the globe on November 27, 2008, 8am-8pm PST as well as on the internet at www.armeniafund.org.

On Friday, October 10, Armenia Fund's long time supporters and donors gathered at the residence of Mr. Armen Khachaturian and Mrs. Maria Mehranian to unveil the 2008 Telethon logo. The unveiling has become a tradition over the past years and marks the important launch date of the campaign. Present at the special dinner reception was the former President of Nagorno Karabakh Republic, H.E. Arkady Ghukassian. The president currently serves on the international board of trustees of Armenia Fund.

Present at the event were all board member organizations of Armenia Fund: Armenian Assembly of America, the Armenian Catholic Exarchate of America, the Armenian Democratic Liberal (Ramgavar) Party, the Armenian Evangelical Union of North America, the Armenian General Benevolent Union, the Armenian Relief Society, the Armenian Revolutionary Federation, the Social Democratic Hunchakian Party, the Western Diocese of the Armenian Church, the Western Prelacy of the Armenian Church.

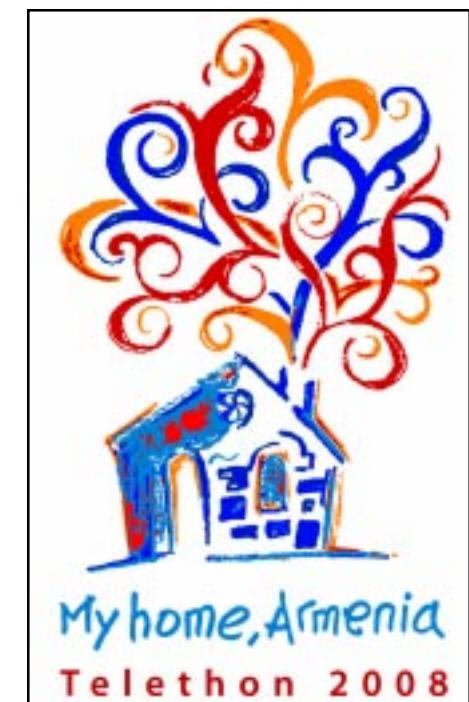
Throughout the evening, attendees at the event got a first hand update on the progress of Armenia Fund's projects, including the Hadzrat Regional Hospital, Togh School and the Amaras highway – all major projects of the U.S. Western Region affiliate of the Fund. Mrs. Maria Mehranian, Chairperson of Armenia Fund, Inc. welcomed all guests and thanked them for their continuous financial and moral support. Archbishop Moushegh Mardirossian, Prelate of the Western Prelacy of the Armenian Church of America convened the opening prayer and offered his blessings. Mardirossian highly commended the projects of Armenia Fund and its dedication to enhancing the lives of the Armenian people.

Mr. Sarkis Kotanjian, Executive Director and Public Relations Manager of the Fund's Western U.S. affiliate, provided an extensive and detailed update on the progress of the major projects. Kotanjian also reminded everyone that Armenia Fund does not

alliance. Efforts by the United States and other international mediators to help settle Karabakh conflict were high on the agenda of the talks.

Fried said he also urged the Armenian leaders to release opposition members that were arrested following the February presidential election on what the U.S. considers politically motivated charges. "My message was it's important to get past this and resolve it," he said. "The longer people remain detained, the longer there will be a cloud."

Fried said the Sarkisian admin-

Telethon 2008 "My Home, Armenia" logo unveiled

only focus on infrastructure and rural development, but continues to provide monetary assistance to the families and children affected from the war.

Mr. Edik Balaian, the artist of the 2008 Telethon logo offered his brief remarks regarding the concept of the logo and choice of colors. He mentioned that the colors of the logo are distinctly from the palette of legendary Armenian artist Minas Avetisyan.

Armenia Fund Honorary Member, Philanthropist Vahe Karapetian who has stood by Armenia Fund since its inception, introduced the former President. In his remarks Karapetian highly commended the recent projects of Armenia Fund and praised its interim management in Yerevan.

President Ghukassian, Consul-General Armen Liloyan, along with the leadership of Armenia Fund unveiled the logo. It features an Armenian village house with a tricolor smoke rising from its chimney – a sign that the house is not a mere structure but rather an Armenian family home. The slogan of the Telethon campaign is "My Home, Armenia".

The event also secured participation of 400 members of the community in the Armenia Fund Annual Gala. The Gala will be held on Sunday, November 23, 2008 at the Hyatt Regency Century Plaza Hotel in Century City, California. The event will welcome H.E. Bako Sahakyan, President of Nagorno Karabakh Republic. The evening's keynote speaker will be the newly appointed Minister of Diaspora Affairs of Armenia, the Honorable Hranush Hakobyan.

stration should "deal with the consequences" of Armenia's post-election unrest with the kind of "great leadership and courage" that it has shown in seeking to improve relations with Turkey. He also made the point that the democratization of Armenia's political system will be a "slow process."

"Obviously, Armenia has a great deal to do to build democracy," he said. "Let's be realistic. This is going to be a slow, incremental process. It needs to go in the right direction and it needs to move forward."

Forward To The Past: Russia, Turkey And Armenia's Faith

By Raffi K. Hovannisian

The recent race of strategic realignments reflects a real crisis in the world order and risks a dangerous recurrence of history. Suffice the testimony of nearly all global and regional actors, which have quickly shifted their gears and ushered in a new cycle of reassessment of interests and, to that end, a diversification of policy priorities and political partnerships.

It matters little whether this geopolitical scramble was directly triggered by the Russian-Georgian conflagration and the derivative collapse of standing paradigms for the Caucasus, or whether it crowned latently simmering scenarios in the halls of international power. The fact is that the great game—for strategic resources, control over communications and routes of transit, and long-term leverage—is on again with renewed vigor, self-serving partisanship, and duplicitous entanglement.

One of the signals of this unbrave new world is the apparent reciprocal rediscovery of Russia and Turkey. Whatever its motivations and manifestations, Turkey's play behind the back of its transatlantic bulwark and Russia's dealings at the expense of its "strategic ally" raise the specter of history's return, recalling the days more than 85 years ago when Bolshevik Russia and Nationalist Turkey, not contenting themselves with the legacy of the great Genocide and National Dispossession of 1915, partitioned the Armenian homeland in Molotov-Ribbentrop fashion and to its fatal future detriment.

Mountainous Karabakh, or Artsakh in Armenian, was one of the territorial victims of this 1921 plot of the pariahs, as it was placed under Soviet Azerbaijani suzerainty together with Nakhichevan. The latter province of the historical Armenian patrimony was subsequently cleansed of its Armenian plurality and even of its Armenian cultural heritage, the most contemporary evidence of which was the Azerbaijani Republic's (a Council of Europe member-state) total, Taliban-style annihilation in December 2005 of the medieval cemetery and thousands of Armenian cross-stones at Jughha.

Mountainous Karabakh, by way of exception, was able to turn the tide on a past of genocide, dispossession, occupation and partition, as it defended its identity, integrity, and territory

against foreign aggression and in 1991 declared its liberty, decolonization, and sovereignty—long before Kosovo, South Ossetia, and Abkhazia became current—in compliance with the Montevideo standards of conventional international law and with the controlling domestic legislation of the Soviet Union.

Subsequent international practice on the recognition of Kosovo, and later of South Ossetia and Abkhazia, demonstrates that in this world there exists no real rule of law—applied evenly across the board—but rather the rule of vital interests that are conveniently couched under the selectively-interpreted guise of international legal principles of choice and of exclusivist distinctions of fact which, in fact, make no difference.

It's time to face the farce.

That goes for Moscow and Ankara too. Judging from the contemporary pronouncements of their high-level officials, they still don't get it. And if they are driven by need for a strategic new compact, then at least their partners on the world stage should reshift their gears and calculate their policy alternatives accordingly. Iran, the United States and its European allies might find here an objective intersection of their concerns.

Russia and Turkey must never again find unity of purpose at the expense of Armenia and the Armenian people. The track record of genocide, exile, death camps and gulags is enough for all of history.

These two important countries, as partners both real and potential, must respect the Armenian nation's tragic history, its sovereign integrity and modern regional role, and Mountainous Karabakh's lawfully-gained freedom and independence.

Football diplomacy is fine, but Turkey can assume the desired new level of global leadership and local legitimacy only by dealing with Armenia from a "platform" of good faith and reconciliation through truth; lifting its illegal blockade of the Republic and opening the frontier which it unilaterally closed, instead of using it as a bargaining tool; establishing diplomatic relations without preconditions and working through that relationship to build mutual confidence and give resolution to the many watershed issues dividing the two neighbors; accepting and atoning, in the brilliant example of

postwar Germany, for the first genocide of the 20th century and the national dispossession that attended it; committing to rebuild, restore, and then celebrate the Armenian national heritage from Mt. Ararat and the medieval capital city of Ani to the vast array of churches, monasteries, schools, academies, fortresses, and other cultural treasures of the ancestral Armenian homelands; initiating and bringing to fruition a comprehensive program to guarantee the right of secure voluntary return for the progeny and descendants of the dispossessed to their places and properties of provenance; providing full civil, human, and religious rights to the Armenian community of Turkey, including completely doing away with the infamous Article 301 which has served for so long as an instrument of fear, suppression, and even death with regard to those courageous citizens of good conscience who dare to proclaim the historical fact of genocide; and finally exercising greater circumspection in voicing incongruous and unfounded allegations of "occupation" in the context of Mountainous Karabakh's David-and-Goliath struggle for life and justice, lest someone remind it about more appropriate and more proximate applications of that term.

As for Russia, true strategic allies consult honestly with each other and coordinate their policies pursuant to their common interests; they do not address one another by negotiating adverse protocols with third parties at each other's back, they do not posture against each other in public or in private, and they do not try to intimidate, arm-twist, or otherwise pressure each other via the press clubs and newspapers of the world. Russia as well must deal with Armenia in good faith, recognizing the full depth and breadth of its national sovereignty and the horizontal nature of their post-Soviet rapport, its right to seek and realize a balanced, robust, and integral foreign policy, as well as the non-negotiability—for any reason, including the sourcing and supervision of Azerbaijani oil—of Mountainous Karabakh's liberty, security, and self-determination.

Official Yerevan, of course, must also step up to undertake its share of responsibility for creating a region of peace and shared stability, mutual respect and open borders, domestic democracy and international cooperation. An ancient civilization with a new state, Armenia's national interests in the new era can best be served by achieving in short order a republic run by the rule of law and due process, an abiding respect for fundamental freedoms, good governance, and fair elections. These, sadly, have not been the case to date.

Armenia requires the real deal, and forthwith. But history as witness, it can and will no longer play the fool...or the victim.

Raffi K. Hovannisian, Armenia's first minister of foreign affairs, is founder of the Armenian Center for National and International Studies and represents the opposition Heritage Party in Parliament.

Russia Has To Return Karabakh To Azerbaijan

By James Hakobyan

There was worry on the faces of the Russian president Dmitry Medvedev who landed at the Zvartnots Airport and Serzh Sarksian who met him rather than joy of the visit or cheer of hosting. At least, the two presidents were serious, there was a seriousness on their faces that was about to grow into somberness. The reason may be that Medvedev and Sarksian have managed to meet for several times already, and meetings have become something casual for them, which explains the casual seriousness on their faces. Also it should not be ruled out that the recurrent meeting takes place in a serious situation, which determined the mood of the presidents, which was expressed on their cold faces.

The situation is really serious. The struggle for influence in the Caucasus is escalating. Mostly the struggle is between the United States and Russia. Considering the logic of this struggle, the United States and Russia are separately trying to involve ambitious allies in struggle. For instance, Russia expects to neutralize, prevent or reduce the influence of the United States through Turkey. For that reason the Russians want to become a mediator of improvement of the Turkish-Armenian relations, thereby removing Georgia from the Caucasian axis, which would mean the weakening of the influence of the United States which has great influence on Georgia in the Caucasus. In order to improve the Armenian-Turkish relation, the Russians must resolve the issue of Karabakh, more exactly, the issue of the return of the liberated territories because for Turkey it is not favorable to improve relations with Armenia with its current geopolitical position. The point is that the return of the territories to Azerbaijan weakens both Armenia and Iran. In other words, two important problems of Turkey are solved at once.

The Russians realize that the last chance to remain in the Caucasus is to solve that problem. On the other hand, it does not promise a clear sky because the behavior of Turkey afterwards is unpredictable. The point is that with Armenia and Iran weakened by the return of territories, with the reduced role of the United States, after solving these problems through Russia, Turkey and Azerbaijan may start successfully to neutralize the position of Russia, and all the Russians could do to hold on to the Caucasus would be a war, which is practically impossible, and may at best lead to a draw. In other words, the Caucasus would turn into a gigantic crater where the war would last forever, and everyone would fight against one another, and would not understand who they are fighting against.

The Russian president has reason to worry, and the expression on his face is quite clear. The point is that even after imposing the return of territories on Armenia the problem will not

Medvedev To Mediate Between Armenia And Azerbaijan

Continued from page 1

their remaining differences on a framework peace accord proposed by them last year. "Our understanding is that such meetings will take place shortly after the forthcoming [October 15] presidential elections in Azerbaijan," Russian Foreign Minister Sergei Lavrov said earlier this month.

Speaking at a joint news conference with Medvedev after their talks, Serzh Sarksian reiterated that the pro-

posed peace deal is on the whole acceptable to the Armenian side because it upholds the Karabakh Armenians' right to self-determination. "The main thing is that we believe the conflict can be resolved by mutual compromise and by means of negotiations," he said.

Medvedev said he and Sarksian discussed the Karabakh conflict "in detail" but did not comment on chances of its near-term resolution, saying only that "both sides are ready to look for solutions."

Governor Schwarzenegger Appoints Maria Mehranian To LA Water Board

LOS ANGELES -- On Thursday, October 16, 2008, California Governor Schwarzenegger appointed Armenia Fund Chair Maria Mehranian, a longtime La Canada resident, to the Los Angeles Regional Water Quality Control Board.

Since 1992, Mehranian has served as Managing Partner/Chief Financial Officer of Cordoba Corporation, a civil engineering and construction management firm. Since 2004, Mehranian chairs the Corporate Board of Armenia Fund, Inc. in a volunteer capacity.

Mehrianian is a member of the American Planning Association and California Hospital Medical Center Foundation Board of Directors. She is a past member of the La Canada Flintridge Planning Commission, serving from 2000-2008.

Water supply continues to remain a major challenge in the Los Angeles region and Southern California. The need for water has always exceeded the region's natural supply. With an expected population of 50 million in the year 2030, the health of citizens, the region, and the economy once again hinges on the availability of clean water. In this light water becomes more than an

Maria Mehranian

environmental concern, it becomes an issue that needs to be dealt with on all levels, including the efficient and innovative use of water to sustain and develop the urban fabric.

As an urban planner working in the field for over 25 years, Mehranian has come to understand the land use and public policy issues that affect urban development and intends to offer her expertise to the Los Angeles Regional Water Quality Control board in an effort to make this important shift in paradigm.

Lincy Foundation Makes \$185,000 Contribution To Armenian Sisters' Academy Of Los Angeles

MONROSE -- Mr. Jay Rakow, the President of The Lincy Foundation and Mr. Harut Sassounian, its Senior Vice President, paid a visit in May to the Armenian Sisters' Academy of Los Angeles, in Montrose, California.

The two Lincy officials met with the school's principal Sister Lucia and members of the Advisory Board, toured the school grounds, and visited several classrooms.

Following the school's submission of its grant application and supporting documentation, The Lincy Foundation made a generous contribution of \$185,000 to the Armenian Sisters' Academy of Los Angeles. The grant is to be used for the school's data infrastructure

and technology needs, and teacher retention.

The Armenian Sisters' Academy of Los Angeles, established in 1985, is one of three schools in the United States, operated by the only existing order of the Armenian Sisters of the Immaculate Conception. It offers classes from nursery through 8th grade, and it is fully accredited by WASC (Western Association of Schools and Colleges).

The Sisters, staff, school community and students at the Armenian Sisters' Academy are elated. The grant will greatly enhance the school's academic environment and enrich the daily lives of its students and staff.

THE PERFECT CHRISTMAS GIFT!

Tell Me about Armenia

Here is a book you can **read** to your **child** which explains "**Armenia**" is more than just a word. It is a rich land with a proud heritage.

The perfect **gift** to expand the horizons of the next generation!

Contact: Knee Hye Children's Books
P.O. Box 2645
La Jolla, CA 92038-2645
www.kneehye.com web
info@kneehye.com email
(858) 750-8365 phone

"The Morgenthau Story" By Apo Torosyan To Be Shown At NAASR

BELMONT -- The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) will host a screening of The Morgenthau Story, a new documentary by Massachusetts-based filmmaker and artist Apo Torosyan's on Thursday, November 6, at 8:00 p.m., at the NAASR Center, 395 Concord Ave., Belmont, MA. The event will be co-sponsored by Mashtots Chair in Armenian Studies at Harvard University and NAASR, and Mashtots Professor James R. Russell will provide an introduction to the film.

The Morgenthau Story tells the story of Ambassador Henry Morgenthau's commitment to helping humanity. From 1913 to 1916, he served as U.S. Ambassador in Constantinople, and with the beginning of the Armenian Genocide in the spring of 1915 he appealed without success to the Ottoman leaders to stop the killings. In 1923, during the aftermath of the genocide and expulsion of Armenians, Greeks, and Assyrians, he helped save thousands of lives by successfully leading the Refugee Relief Committee in Greece.

Filmmaker Apo Torosyan interweaves the story of Henry Morgenthau with interviews with three of his descendants: grandsons Henry Morgenthau III and Robert M. Morgenthau, and great-granddaughter Dr. Pamela Steiner.

Apo Torosyan was born in Istanbul, Turkey, to Armenian and Greek parents. He holds Bachelor's and Master's degrees from Istanbul's Academy of Fine Arts. His previous films include Bread Series, Water, The Gates, Witnesses, Discovering My Father's Village: Edincik, and Voices. He is an active member of the Boston Printmakers and the International Association of Genocide Scholars.

Torosyan has had many solo and group art shows all over the U.S. and Europe, and his work has appeared in

Ambassador Henry Morgenthau

private and corporate collections in Turkey, Greece, Spain, France, Armenia, Canada, and the U.S. One of his works, "My Father's Letter," 1991, was selected by the Museum of Modern Art at Tonneins, Bordeaux, France, for its permanent collection. His "Bread Series" is also in the permanent collection of the Armenian Library and Museum of America in Watertown, MA, and the Flaten Art Museum in Northfield, MN.

The NAASR Bookstore will open at 7:30 p.m. the night of the screening and all of Torosyan's DVDs will be on sale. Admission to the event is free (donations appreciated).

The NAASR Center is located opposite the First Armenian Church and next to the U.S. Post Office. Ample parking is available around the building and in adjacent areas. The screening will begin promptly at 8:00 p.m.

More information about the event is available by calling 617-489-1610, faxing 617-484-1759, e-mailing hq@naasr.org, or writing to NAASR, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478.

Russia Has To Return Karbakh To Azerbaijan

Continued from page 3

solve for Russia. The Kremlin pays an expensive price for the recognition of the independence of Abkhazia and South Ossetia, and is actually facing the fact of recognizing the "independence". However, Serzh Sarkisian also has reason for a serious and worried expression on his face. And the reason is not the hasty visit of the U.S. assistant secretary Daniel Fried to Armenia before the visit of Medvedev. Moreover, Fried's visit could have been encouraging for Serzh Sarkisian if Sarkisian had not gone that far in the foreign policy of "initiation". Now even Condoleezza Rice, let alone Fried, is already unable to bring back Armenia. And the Russians also made it clear: several hours before the visit of Medvedev

the recurrent repair on the gas pipeline to Armenia began, and Levitin stated in Yerevan that the oil refinery trumpeted as almost the "project of the century" economically is not feasible.

Now, Armenia, try to stop half the way what you have "initiated". Maybe it is difficult to go forward because now the trap of the Armenian-Turkish relation is obvious, in which Serzh Sarkisian got caught, stating in Moscow that he is going to invite Gul to watch football and is ready to accept the idea of the commission of historians. It turns out that Armenia pays for the air ticket for Gul, and pays with the liberated territories and the recognition of the genocide. Now the question occurs which Armenia is going to pay for Medvedev's "ticket".

100-ԱՄԵԱԿ

«ՀԱՅԵՐՈՒ ԴԵՐԸ ՕՍՍԱՆԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄԵԶ ԵՒ ՍՈՒՐԲ

ՓՐԿԻՉ ՀԻՒԱՆԱՌՈՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ»

«Osmanli Saglik Hizmetlerinde Ermeliler ve Surp Prgic Ermeni Hastanesi Tarihi»

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԱՐՄԵՆ ԵԱՐՍԱՆ - ԻՍԹԱՎՊՈՒԼ, 2001, 865 Էջ

ԲԺԻՇԿ ՍԱՐԳԻՍ ԳԱՐԱՅԵԱՆ
(Շարունակուած Հռկտեմբեր 11,
2008 թիւն)

Տօքթ. Ալթունեանի եւ իր զաւակներուն խիստ հետաքրքրական պատմութիւնը հրատարակուեցաւ Տօքթ. Ալթունեանի թոռնուհիին՝ Թագի Ալթունեանի կողմէ 1990ին (Chimes From a Wooden Bell) հատորով։ Ես այս գիրքի մասին գրախօսական մը գրեցի Լու Անձելըսի Նոր Հեանք շաբաթաթրեթիւն մէջ 29 Սեպտեմբեր 2005ին։

Տօքթ. Ալթունեան արեւմտահայրը ներկայացուեց 1920ի Փարիզի խաղաղութեան համաժողովին, եւ ժողովն անմիջապէս ետք վերադարձաւ իր գործունէութեան Հալէպի մէջ։ Անգլիական The Lancet բժշկական շաբաթաթերթիւն մէջ 1927ին հրատարակուած յօդուած մը կը յիշէ թէ Հալէպի Ալթունեան հիւանդանոցը կատարած է 28,000 գործողութիւններ, որոնց մէկ մասը զեղագիտական բնոյթ ունէին (Plastic surgery)։ Կարելի է զնահատել թէ մինչեւ 1950 աւելի քան 50,000 գործողութիւն կատարուած է այս հիւանդանոցին մէջ։ Այս հիւանդներէն մէկը եղած է թուրք ծովային նախարար Ճեմալ Փաշան, իսկ երկրորդը այս յօդուածին հեղինակը։

Իսթանպուլի «Պոլսոյ» Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցին պատմութիւնը էջ 465-770։ Պոլս Ս. Փրկիչ հիւանդանոցը հիմնուած է Յարութիւն «Արթին» Ամիրա Պէզճեանի կողմէ։ Ան կը գտնուի թուրքիոց եւրոպական մասին մէջ Պոլսոյ պարիսպներէն դուրս։ Հայկական հիւանդանոցին շինութեան հրովարտակը արութեան Մուլթան Մահմատի կողմէ որ սերտ բարեկամն էր Արթին Ամիրա Պէզճեանի։

Նախապէս փայտաշէն այս հիւանդանոցին շինութիւնը սկսաւ 1834ի Մայիսին։ Բացումը կատարուեցաւ Ստեփանոս Աղանունի պատրիարքին կողմէ։ Պէզճեան Ամիրա մեռաւ 1843ին եւ չտեսաւ շինուած հիւանդանոցը։ Միքայէլ Ամիրա Փիշչիւն դարձաւ առաջին նախագահը հիւանդանոցին հոգաբարձութեան։ Սկիզբը շատ ծանր էր աշխատանքը։ Ան պէտք էր հոգար հիւանդանոցին բոլոր պէտքերը ու փորձառու անձնակազմ չունէլ։ Բարեկամաբար դրամատուններու տնօրին իր բարեկամները նիւթապէս օգնեց իրեն։ Յետոյ Մահակ Ղազարոսեան եւ Պողոս պէտք Սատեան յաջորդեցին իրեն։ Քանի մը տարուան ընթացքին այս հիւանդանոցը զգալիօրէն բարեկամուեցաւ շնորհիւ Պողոս պէտք Սատեանի եւ իր բարեկամութեան նոր Մուլթան Ապտուլ Մեծիտի։

Ս. Փրկիչ թէեւ ճանչցուած էր իր հայկական հիւանդանոց, բայց հոն կը դարձանուէին առանց խարութեան բոլոր թուրքերը, քիւրտերը, յոյները եւալն։ Հիւանդանոցը իր դարձանումի կերպոն կը ծառայէր, որբանոց հայ համայնքին որպէս մշակութային կերպոն։ Ունէր միաժամանակ ծերանոց՝ տարեց անհատներու համար, նաեւ՝ հոգեբանական հիւանդութիւններու կերպոն էր, որբանոց, մանչերու եւ աղջիկներու դպրոց եւ ուսուցիչներու պատրաստութեան կերպոն։

Հիւանդանոցին դեղարանը սկսաւ գործել 1848ին Պողոս պէտք Սատեանի ղեկավարութեամբ։ 1906ին Պատրիկ Կիւլպէնկեանի ղեկավարութեամբ դեղարանը ամբողջովին վերանորոգուեցաւ Միքայէլ Խորասանձեանի եւ իր ընտանիքին կարեւոր նիւթական յատկացումով։ Դեղարանը կը մնայ իր անցեալէն ժառանգուած գործիքներով եւ տէքորով։

Հիմնարկութենէն 50 տարի ետք, 1887ին Բիւզանդ Քէչեան հրատարակեց «Պատմութիւն Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցի» գիրքը։ Հիւանդանոցը ընդարձակուեցաւ հետզհետէ նոր չէնքերով։ Բացի ներքին հիւանդութիւններու եւ գործողութիւններու բաժիններէն, բոլոր մասնագիտութեանները եւ ենթամասագիտութեանները արագ կատարած է 28,000 գործողութիւններ, որոնց մէկ մասը զեղագիտական բնոյթ ունէին (Plastic surgery)։ Կարելի է զնահատել թէ մինչեւ 1950 աւելի քան 50,000 գործողութիւն կատարուած է այս հիւանդանոցին մէջ։ Այս հիւանդներէն մէկը եղած է թուրք ծովային նախարար Ճեմալ Փաշան, իսկ երկրորդը այս յօդուածին հեղինակը։

Իսթանպուլի հայ համայնքը գործօն կերպով կ'օժանդակէ հիւանդանոցին։ Անցեալ տարի հիւանդանոցի հիմնադրութեան 175-րդ տարեդարձին առիթովն ենրկայ եղաւ Մուլթաֆեան Պատրիարք, եւ ան իր գնահատանքը յայտնեց կոնդակով մը։

Գիրքին տասմերորդ բաժինը, էջ 771-800 կու տայ Օմանեան կայսրութեան մէջ առողջապահական սպասարկութիւններու մասնակցած հայ բժիշկներու կենսագրութիւնները։ Կու տանք այս բժիշկներու ըրոնք մեռան կամ սպաննուեցան, ինչպէս Տօքթ. Մինաս Եարմայեան Արաքէն Եարմանի մէծ հօրը եղբայրը։ Թուրք հեղինակ մը «Ատնան Աղալ» հրատարակած է գիրք մը 1997ին «20-րդ դարուն նահատակ եղած բժիշկներ» անունով։ Ան կու տայ հետեւեալ նահատակ - այսինքն սպաննուած - բժիշկներու անունները։

1. Արմենակ էֆէնտի, 2. Պապիքեան էֆէնտի, 3. Արթին Պալիքեան, 4. Կարապէտ Պարոնեան, 5. Քորսի էֆէնտի, 6. Նազարէթ Տաղաւարեան, հիմնադիր անդամ Հայ Բարեկործական Ընդհանուր Միութեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վարդան էֆէնտի, 20. Մինաս Եարմայեան, Պողոս Նուպար Փաշան հիմնուած էր 1906ին։ 7. Տիգրան էֆէնտի, 8. Յակոբ էֆէնտի, 9. Էլմաքէն էֆէնտի, 10. Տիլպէտճան էֆէնտի, 11. Հրանդ Հայրամէ 12. Գէորգ Հօրհուեան, 13. Կարապէտ էֆէնտի, 14. Միհրան էֆէնտի, 15. Թիգրուն էֆէնտի, 16. Օսգան էֆէնտի, 17. Օհաննէս Թերզեան, 18. Ուղուրիւեան էֆէնտի, 19. Վ

11th International Armenia Fund

Telethon 2008

November 27, 2008 **Thanksgiving Day**

My home, Armenia

KSCI LA 18 8am-8pm PST Check Local TV Listings or Call 1-800-888-8897

Webcast www.armeniafund.org

ԵՐԱԺՏԱԿԱՆ ԶՐՈՒԿԱԿ

ԻՉԱՊԻԼ ՊԱՅՐԱԳՏԱՐԵԱՆ ՎԵՐԱԿԵՆԴԱՆԱՑՈՒՑ ԿՈՄԻՏԱՍԸ

ԱՆԳԻՆՔԾԻՇԵԱՆ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Բոլոր արուեստներուն հիմք գտացումն է, միաքը յուզումը մարդկային հոգեկան աշխարհը: Երգը, թերեւս բոլոր արուեստներին ամենաանժիղականն է, ձեւով, ամենապարզը, վարակիչն ու մատչելին եւ շատ աւելի արագ կը թափանցէ հոգիներուն մէջ, քան միւս արուեստներին որեւէ մէկը:

Կիրակի, Հոկտեմբեր 5ի երեկոյին ժամը 7ին, *Losta Mesa-ի* (Orange County) հոչակաւոր *Renee Henry Sergestrom* համերգասրահին մէջ, վերջին տարիներուն մեր նորագոյն փայլուն միջազգային օփերայի աստղ՝ երգչուհի իգապէլ Պայրագտարեան կու զալ ներկայացնելու եզակի 6 համերգաշարքերու երկրորդը: Անհամբեր էինք զինք տեսնելու եւ լսելու: «Տիլիջան» սենեկային առաջին համերգին վեր, 1 ժամ քշեցինք հետ ի հետ հասանք ինծի հարազատ երգային արուեստի նուիրեալ իգապէլի համերգին: Թէեւ քիչ մը յոզնած, սրտատրովի ականատես եղայ ազնիւ հայորդիներու շարան-շարան մուտքը, բազմահարիւր օտարներու հետ: Հրճուանքս մեծ եղաւ, մոռցայ հետաւորութիւնը:

Անսովոր եւ եզակի էր յայտագիրը, նուիրուած տարբեր ազգերու ներառեալ հայերուն եղած անարդարութեան, «Յեղասպանութեան անմեղ զոհերուն յիշատակին», հովանաւորութեամբ Յեղասպանութեան և Մարդկային իրաւանց

Photo by Mike Agyan

Ուսումնասիրութիւններու հաստատութեան: (International Institute for Genocide and Human Rights Studies):

Հսուած է թէ երաժշտութիւնը միջազգային լեզու ունի, կը պատկանի բոլոր ազգերուն: Այդ զիշեր Պայրագտարեան եւ ամուսինը՝ Սերուժ Գրածեան, հապրտ իրենց ազգային պատկանելութեանը եւ հաւատարիմ իրենց սրբազն պարտքին, գովելի մտարդացումը ունեցած էին օտար երաժիշտներու կողքին առիւծի մեծ բաժին մը յատկացնել հայ երգի ստեղծիչ, անմահ կոմիտասի ստեղծագործութիւններուն, սատարելով հայ մշակոթի ցուցադրման, միջազգային ասպարէզին, պատիւ բերելով զիրենքին ծնող ժողովուրդին:

Վստահ եմ թէ կոմիտասի հոգին պիտի ցնծար, երբ տեսնէր այս նուիրեալները, որ հետեւած են

կշռադատուած ու խոհուն քայլերով, պրարտելով բերելու համար իրենց լուծան հայ երգի կառուցման, զարգացման եւ տարածման միրոյն: Տեսնելով այսպիսի ազնիւ մշակներու նուիրեալ աշխատանքը, տարակոյս չունիմ, թէ կոմիտաս հայրենի օրհնութեամբ պիտի պասկէր անոնց հակատները, համբուրելով գորովալից եւ մընջալով «Շատ ապրիք... շատ»:

Հազուագիւա են օփերայի երգիներ, որոնք նոյնքան յաջող մենահամերգի երգիներ են, իրարձէ տարբեր արուեստներ են եւ ունին այլ պահանջ քմեր: Պայրագտարեան իրեր փայլուն *Prima Douce*, նոյնքան հարուստ եւ վնատուած մենահամերգի վարպետ է, հայ եւ եւրոպական երգացանկը նոխ է, ուր ցուցադրած է ձայնային արժանիքները, ոմերու հասկացողութիւնն ու մեկնաբանութիւնը:

Քիչեր կրցած են կոմիտաս ճիշտ մեկնաբաննել, հասկնալ անոնց խորութիւնը, պարզութիւնը: Ցոյժ գնահատելի էր Պայրագտարեանի գրեթէ, բոլոր երգերուն մէջ ներկայացումները բեմը տիրապետող գրաւիչ անհատականութիւն ունի: Արուեստագէտ երգուէի է, ունի զգայուն սիրտ, նիւթը վերարտադրելու հարազատ անմիջականութիւն եւ հաղորդելու շնորհք: Իր մեղմ երգելու դժուարին արուեստը անզուգական է, կ'երգէ հանդարտ առանց աւելորդ շարժուձեւրու:

Կոմիտասի տրամաթիքական ընութի կարօտի երգերէն երգեց գլուխ գործոց «Անսունին» որ *Debussy* լսելէ ետք հիացած ըսած է. «Եթէ կոմիտաս զրէր միայն «Անսունի»ն այդ ալ բաւական էր

զինք խոշոր արոեստագէտ համարելու»: Բոլոր պանդուխտ հայերէ շատ սիրուած «Կոռունկը» եւ «Ծիրանի Ծառ»ը: Երեքն ալ ժողովուրդի ցաւի, վշտի, առանձնութեան արտայացութիւններ են, որոնք ներշնչուած կատարեց: Հիւթեղ երանգով օժտուած ձայնը թափանցեց ունկնդիրներուն հոգիին մէջ, իւրաքանչիւր բառին ետին վերատեղծեց իմաստալից աշխարհը, արամագրութիւնն մը:

Սիրացին, զուարթ պարզ երգեկն, պարերգներէն լսեցինք «Հոյ Նազան», «Շախկըր-Շուխկըր», «Շողեր Ձան», «Անձրեւ Եկաւե», «Երկինքն Ամպելա» եւ այլն, նաեւ մանկական երգացանկէն նմուշներ: Կոմիտաս ընդհանրացուցած է մեր ազգին ողին, անոր ճկունութիւնը ու նազանքը եւ հաւատարմութիւնը իր սիրելիին: Մեղեդիներուն պարզ եւ կրկնութիւն ըլլալուն, երգչուհին նրերանզներու տիխամիքներու փոփոխութիւններով, հաճելի հաղորդական մեկնաբանութիւն ունեցաւ: Տպաւորիչ էր:

Սերուժ Գրածեան ներկայացուց կոմիտասի ընտիր 5 պարերը, իւրաքանչիւր կերպարի խորութեամբ, տարբեր շրջաններու ժողովրդական պարելու արտացոլումն էին: «Երանգի» կանացի քնքնշութեամբ էր, «Ետ ու առաջ» տղամարդկանց պատկեր մը, «Ունաբի» եւ «Մարալի» նուագեց վեհ եւ նազանքով եւ «Շուշիկ» վաղարշապատի պարը: Մի քանիին մէջ հաշալիօն կրցաւ թատի, թմբուկի հնչիւնները դրսեւորել: Նուրբ եւ արդիստիկ էր նուագը:

Երգերուն կ'ընկերակցէր 18

Շար.ը էջ 19

«Քաջ Նազար» հրատարակչականի և հեռուստաժամի նախաձեռնութեամբ

ՍՈՒՐԲ ԾՈՒԽՆԴԻ ԲԻՍՏԱԿԱՆԱՄԻ Ի ՆՊԱՍՏ ԲԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՈՂԱՆՉՈՒՐԻԿ ԵՒ ԲԱԾԱՆԴԱՄ ԵՐԵՒԱՆՆԵՐԻ ԵՒ ՆՐԱՆ ՄԱՆԿԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈՇՈՒԹԵԱՆ (Բիմնւած 1999թ.)

**"Kach Nazar" Magazine & "Kach Nazar" TV Broadcasting Presents
CHRISTMAS FUND FOR ARMENIAN ORPHANS AND DISABLED CHILDREN AND
THE RESTORATION OF CHILDREN'S HOMES (Est. 1999)**

ՕԳՆԵՐ ՄԵԶ ՄԵՐ ԱՊԱԳԱՆ ԿԵՐՏԵԼՈՒ ԲԱՍԱՐ

HELP US TO BUILD OUR FUTURE . . .

9-ՐԴ ԹԵԼԵԹՈՆ 2008

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2 (10 ԺԱՄ) A.M.G.A. TV

**9-TH ANNUAL TELETHON
SUNDAY, NOVEMBER 2, 2008 (10 HOURS) A.M.G.A. TV**

818.246-0125

2

alltime **armenian** favorites

KOHAR

Symphony Orchestra and Choir

HP-A008-12E

www.hayasa.us